

PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ LIBERECKÉHO KRAJE

2016 - 2025

Vypořádání připomínek

srpen 2015

ISES, s.r.o.
M. J. Lermontova 25
160 00 Praha 6

Identifikační údaje

Identifikace nositele projektu

Název : Liberecký kraj
Statutární zástupce : Martin Půta, hejtmán Libereckého kraje
Sídlo : U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
IČ : 70891508
DIČ : CZ70891508
Bank. spoj. : KB, a.s. č.ú.: 19-7964200287 / 0100
Kontaktní osoba : Ing. Markéta Miklasová
Tel., fax : +420 485 226 424
E-mail : marketa.miklasova@kraj-lbc.cz

Identifikace zpracovatele projektu

Název firmy : **ISES, s.r.o.**
Adresa : M. J. Lermontova 25, 160 00 Praha 6
Statutární zástupce : Ing. Vladimír Klatovský, CSc.
Právní forma : společnost s ručením omezeným
IČ : 64583988
DIČ : CZ 64583988
Bank. spoj. : ČSOB Praha 1, č.ú.: 700021603/0300
Zpracovatelé : Ing. Karel Bursa
Mgr. Jitka Kluzová
Ing. Zuzana Stehlíková
Ing. Lukáš Toman
Ing. Jana Trachtová
Ing. Gabriela Černá
Ing. Vlastimil Boháč
Odborný garant : Ing. Bohumil Černík, Ph.D.
Tel., fax : 233 339 718, 233 338 259
E-mail : ises@ises.cz

Vypořádání připomínek k POH Libereckého kraje

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
GESTA a.s. Rynoltice 17.7.2015	1.1	Str.165 tabulka 7.2.5. kompostárna Osečná odstraněna – ukončen provoz 6.2 2012	Připomínka akceptována a zapracována
	1.2	Str. 175 tab. 7.2.12 ČOV zaolejovaných kapacita 10 000 m3 za rok – dle IP	Připomínka akceptována a zapracována
	1.3	Str. 176 tab. 7.2.12 rozdělena kapacita dle IP – solidifikace, biodegradace, dekontaminace. (to samé str. 173 tab. 7.2.11)	Připomínka akceptována a zapracována
ECOBAT s.r.o. 22.7.2015	2.1	Str. 11 ECO-BAT s.r.o. - Správně má být ECOBAT s.r.o. (bez pomlčky). Prosím opravit i na dalších místech.	Připomínka akceptována a zapracována
	2.2	Str. 34 Odpadní přenosné baterie a akumulátory - kolektivní systémy Pardubický kraj. Je to skutečně 2013? Dle zdrojů ECOBAT sběr v 2013 v Pardubickém kraji činil 28,312 t., tj. 0,05 kg/ob.	Připomínka akceptována a zapracována
	2.3	Str. 34 Odpadní přenosné baterie a akumulátory - kolektivní systémy Ostatní položky mají zřejmě zdroj ECOBAT, zde je zdroj CENIA? Tedy data za ECOBAT i další KS? Na str. 56 však uvádíte sběr v ČR 1097 t (data ECOBAT)., bylo by vhodné toto číslo sjednotit.	<i>Pokud není uvedeno jinak, pak veškeré údaje za ČR jsou použity ze zdroje CENIA. Rozdíl mezi údaji společnosti ECOBAT a CENIA je cca 17 tun a v republikovém měřítku ho lze považovat za nevýznamný.</i> Připomínka akceptována a údaj na straně 56 bude opraven dle údajů CENIA.
	2.4	Str. 34 Odpadní přenosné baterie a akumulátory – komentář pod tabulkou Co je zdrojem dat? Nepletou se nám tu data 2013 a 2014? 2013: 18,173 tun = 0,04 kg/ob. 2014: 27,521 tun = 0,06 kg / ob	<i>Jedná se o data za rok 2013.</i> Připomínka akceptována a zapracována, uvedený rok opraven na 2013.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	2.5	<i>Str. 63 Sběrné dvory</i> Nejsem si z odborného hlediska jistá, ale v definici funkce sběrného dvora, neměla by zde být uvedena jeho role v rámci zpětného odběru, v našem případě přenosných baterií a akumulátorů? Je žádoucí, aby SD spolupracovaly s kolektivními systémy, aby přenosné baterie a akumulátory odebíraly a předávaly k recyklaci v režimu zpětného odběru a tím pomohly navýšit míru zpětného odběru.	<i>Dle zákona není pro sběrný dvůr stanovena povinnost, být místem zpětného odběru. Zapojení sběrných dvorů do systému zpětného odběru a spolupráce obcí a kolektivních systémů je podrobně řešena ve směrné části, kde je toto výrazně doporučováno.</i>
	2.6	<i>Str. 75 Cíle POH ČR pro úroveň tříděného sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů pro rok 2016 bude v Libereckém kraji dosaženo při tříděném sběru cca 163 g/obyv.rok ; pro Liberecký kraj to znamená zvýšení současné úrovně tříděného sběru o cca 297 % hm</i> Nevidím způsob výpočtu. Hodnota dle našich výpočtů by mohla být nižší, ale nikdo do detailů čísel stejně nevidí... Dle dat ECOBAT: Průměr uvedeno na trh za poslední tři roky: 3447,59 t Zpětně odebráno (2014): 1097,08 t = 31,82% = 104,2 g./obyv. Z toho vyvozují 45% = 147,4 g.	<i>Ve výpočtu je počítáno s mírným nárůstem baterií a akumulátorů uváděných na trh tak, jak je stanoveno v kapitole 2.2.4. Připomínka nebude akceptována, hodnota zůstane zachována.</i>
	2.7	<i>Str. 115 - informační kampaně pro občany</i> Je z části "Nositel" následně zřejmé, že obce a kraj mají spolupracovat při informačních kampaních?	<i>Ano, směrná část doporučuje obcím spolupracovat s kolektivními systémy.</i>
	2.8	<i>Str. 115 - informační kampaně pro občany – Recyklohraní, Uklidíme si svět</i> správný název Recyklohraní aneb Uklidíme si svět	<i>Připomínka akceptována a zapracována</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
Marius Pedersen a.s. 25.7.2015	3.1	Str. 10 – vyhodnocení indikátoru Podíl BRKO ukládaného na skládky vzhledem ke srovnávací základně 1995 – rok 2013 CHYBNĚ NASTAVENÁ METODIKA POROVNÁNÍ DAT EVIDENCE BRKO V 1995 VS 2010/2013 (ZAPOČÍTÁVÁNÍ KALŮ Z ČOV...) VÝRAZNĚ NESPRÁVNÉ ČÍSLO, KDY PŘI SPRÁVNÉ METODICE ČR SPLNILA CÍL 2013	Převzatý údaj z vyhodnocení POH Libereckého kraje za rok 2013. V rámci kapitoly jsou uváděny cíle, předchozího POH LK kraje, které nebyly plněny. Vyhodnocení kraj provedl v roce 2014 dle platné metodiky MŽP. Připomínka nebude akceptována.
	3.2	Str. 10 - Snížit množství odpadů ukládaných na skládky - V roce 2013 bylo na skládky uloženo 108 238 t , což je 121,1 % hmotnosti odpadů ukládaných na skládky v roce 2000. Porovnání čísel množství odpadů mezi rokem 2000 a 2010 nereflektuje původce, v 2013 byly uloženy i odpady z jiných krajů, není reflektována ani struktura druhů odpadů (skupina 20 a 17 atd.) Z tohoto důvodu nemá vypovídající schopnost.	Převzatý údaj z vyhodnocení POH Libereckého kraje za rok 2013. V rámci kapitoly jsou uváděny cíle, předchozího POH LK kraje, které nebyly plněny. Vyhodnocení kraj provedl v roce 2014 dle platné metodiky MŽP. Připomínka nebude akceptována.
	3.3	Str. 12 - Cíle ZčPOH LK pro směsný komunální odpad (SKO) na rok 2024 - zákaz skládkování - dosáhne Liberecký kraj v případě ročního využití dalších 40 660 t SKO, zejména energeticky , v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou. Prosím vypustit, i dle hierarchie nakládání by prvé mělo být materiálové využití, které je také nejvíce přínosné i s ohledem na závislost ČR a LK na dovozu surovin, PONECHME PROSÍM POUZE SLOVO VYUŽITÍ	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.4	Str. 12 - že odkloní od skládkování dalších 26 078 t BRKO za rok, tzn. cca 43 500 t SKO Tato čísla rozhodně nejsou aktuální, po zavedení odděleného sběru BIO, zároveň nelze přepočíst obsah BRKO na odklon SKO koeficientem obsahu BRKO v SKO - zde také naprosto chybně 59.9% není obsah BRKO v SKO! (průměr do 40%)	Údaje o množství BRKO vychází ze stávající produkce odpadů. V přepočtu na SKO došlo k překlepu. Připomínka částečně akceptována. Z textu bude vypuštěno: tzn. cca 43 500 t SKO.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	3.5	<p><i>Str. 12 - Jedná se o odpady, které jsou v současné době skládkovány a dále veškeré produkované BRKO nad stávající produkci odpadů. Obecně by mělo být řečeno, že cíle ZčPOH LK dosáhne využitím SKO odklonem ze skládkování ke zpracování/využití v zařízeních k využití odpadů.</i></p> <p>DOMNÍVÁM SE, ŽE ČÍSLA ZDE UVEDENÁ JSOU NEPŘESNÁ - POKUD BY BYLO CÍLE DOSAŽENO ODKLONEM $40660+43500=84.160$ TUN SKO ZE SKLÁDEK V LK, KDYŽ PŘIPOČTEME 100.000 TUN V TERMIZO, PAK BY PRODUKCE SKO LK BYLA 185.000 TUN - NEJSOU ZOHLEDNĚNY MEZIKRAJOVÉ PŘESAHY DOVOZU ODPADŮ</p> <p>VIZ TABULKA 9. dle metodiky výpočtu indikátoru I.22 (soustava indikátorů POH ČR 2013 – koeficienty pro rok 2001) - BRKO 82 TIS. TUN/ROK</p>	<p><i>Oponent sčítá předpokládané vyhodnocení dvou různých cílů. Na území Libereckého kraje bylo v roce 2013 skládkováno 79 171,95 t SKO. I po využití plné stávající kapacity zařízení na energetické využívání odpadů zbývá 40 660 t SKO, které již z důvodu kapacity nelze energeticky využít. Je nutno také upozornit, že stávající zařízení na energetické využívání odpadů nevyužívá energeticky pouze SKO, ale také jiné druhy odpadů. Je pouze v dikci majitele zařízení ZEVO, jak stávající situaci vyhodnotí a zda bude do budoucna uvažovat s možností navýšení kapacity.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>
	3.6	<p><i>Str. 12 - V oblasti technické vybavenosti území bude nutné dobudovat</i></p> <p>Obecně - prosím o vypuštění údajů o navýšení kapacity příslušných zařízení</p> <p>9.7.2015 EVROPSKÝ PARLAMENT SCHVÁLIL ZÁKAZ SPALOVÁNÍ NERECYKLOVATELNÝCH SUROVIN A ODPADŮ OD 1.1.2020! toto usnesení bude přeneseno do české legislativy.</p> <p>Vhodné aby v POH byl nastaven systém na co nejvyšší míru recyklace zejména u SKO, kdy v POH ČR je schváleno k roku 2020 pouze 35% jako minimum (dosud byl cíl v v POH 50%).</p> <p>Pokud bude zavedena důsledná separace a recyklace odpadů, bude kapacita 100.000 tun Termizo pro LK naprosto dostačující a nebude</p>	<p><i>V POH LK jsou v analytické části identifikovány oblasti odpadového hospodářství, které lze hodnotit jako nedostatečně kapacitně vybavené.</i></p> <p><i>POH LK plně respektuje stávající hierarchii nakládání s odpady v závislosti na stávající legislativě a stanovuje možnosti dalšího postupu v souladu s již známými záměry a výhledy oprávněných osob a obcí a to tak, aby v žádném případě neomezovalo tržní prostředí a možnosti uplatňovat nové přístupy a technologie na zpracování odpadů.</i></p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		nutno odpady do LK dovážet V POH by nemělo dojít k striktnímu vymezení druhů zařízení k nakládání s odpady. Naopak by měla být ponechána možnost, aby v budoucnu mohly být použity nové přístupy a technologie na zpracování odpadů	Připomínka částečně akceptována, část číselných údajů bude vypuštěna.
	3.7	<i>Str. 12 – dovybavit území efektivní sítí nádob na tříděný sběr a třídících linek (navýšení kapacity (papír, plasty) o cca 8500 t/rok +SKLO, kapacita o cca 8500 tun/ rok nekoresponduje s cíli v prvním odstavci tohoto článku navýšení papíru o 34%, skla 263% a plastů o 995%, dle našich výpočtů by mělo dojít k navýšení kapacity o min. 25.000 tun na území LK, lépe neuvádět číselný údaj</i>	<i>V POH LK je propočtena minimální potřebná nová kapacita třídících linek pro dotřídování separovaného papíru a plastů. Čímž POH LK konstatuje, že stávající kapacita je výrazně nedostatečná. Záleží pouze na podnikatelském prostředí a aktuální potřebnosti kde a jaké další kapacity vzniknou.</i> Připomínka akceptována, číselný údaj nebude uváděn.
	3.8	<i>Str. 12 - zvýšit kapacitu zařízení na energetické využití směsných komunálních odpadů o cca 50000 t/rok prosím vypustit energetické, ponechat pouze slovo využití!</i>	Připomínka akceptována a zpracována.
	3.9	<i>Str. 13 – ad 2 podpořit záměry obcí Záměr y oprávněné osoby a obce by měly být postaveny na roveň, např. finanční podpora záměru obce může vést k narušení hospodářské soutěže, může vést k zániku či zmaření vynaložené investice oprávněné osoby, ztráty pracovních míst, vývozu odpadů/surovin mimo kraj, zvýšenému dopravní zatížení, vzniku nadkapacit zařízení!!! Podpora, zejména finanční, netržně nastavených záměrů obcí vede k vytvoření ISNO (odmítnuté i v novele ZOO) PROSÍME VYPUSTIT PODPORU ZÁMĚRŮ REALIZOVANÝCH OBCÍ/OBCEMI</i>	<i>Podpora záměrů obcí se týká bodu 2, tj. dovybavit území efektivní sítí sběrných dvorů. Tato podpora je naprosto relevantní a je možná např. z OPŽP.</i> Připomínka nebude akceptována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	3.10	Str. 22 - IČ: 27172490 Oprava na správné IČ: 42194920	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.11	Str. 37 - podskupina 1501 CÍLEM EU LEGISLATIVY A RESTRIKTIVNÍCH KROKŮ JE OMEZOVNÍ PRODUKCE OBALŮ, domnívám se, že v dlouhodobém horizontu bude spíše produkce obalů stagnovat	<i>V POH LK je v závislosti na opětovném růstu DPH předpokládáno další postupné zvyšování životní úrovně a tím i postupné zvyšování kupní síly obyvatelstva, které se bude promítat do mírného nárůstu produkce obalových materiálů a z toho plynoucí potřebnost zvyšování úrovně separace recyklovatelných komunálních odpadů.</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.12	Str. 38 – 20 01 21 Množství bude dlouhodobě klesat díky přechodu na LED a indukční osvětlení	<i>Přechod na LED a indukční osvětlení je velmi dlouhodobá a nákladná záležitost. Ve výhledu se předpokládá spíše využívání stávajícího osvětlení a dobůh životnosti stále používaných klasických žárovek z naskladněných domácích zásob.</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.13	Str. 39 – 20 03 01 Díky vyšší míře recyklace a vyššímu procentu odděleného sběru PA, PL, SKLO a BRKO bude docházet k jeho snižování (od 2009 do 2013 průměrný meziroční pokles o 3,6%) Viz. také komentář pod tabulkou 16, kde se píše o klesající tendenci množství SKO.	<i>Přestože se postupně zvyšuje separace využitelných složek z komunálního odpadu, je zaznamenaný pokles produkce SKO nepatrný. Nejvýznamnější pokles byl zaznamenán jen mezi roky 2012 a 2013, což mohlo být způsobeno i evidenční nedostatečností a nelze na něm jednoznačně prognózovat další výrazný pokles. S postupným nárůstem kupní síly obyvatelstva a optimistickým výhledem na jeho pokračování lze i přes plánovaný nárůst</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
			<i>separace počítat spíše se stagnací, případně s velmi mírným poklesem, proto POH LK počítá spíše se stávajícím množstvím SKO. Připomínka nebude akceptována.</i>
	3.14	<i>Str. 43 - Směsný komunální odpad (dále jen SKO) je složka odpadu vznikající po vytrídění papíru, plastu, skla, nápojového kartonu, kovů, nebezpečného odpadu, objemného odpadu aj. Nově i po vytrídění bioodpadu.</i>	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.15	<i>Str. 46 - Na území kraje je přímo materiálově využíváno 25 % produkováných odpadů z obalů. Toto číslo se jeví jako poměrně nízké, což je způsobeno zejména nedostatečnou evidencí na třídících linkách A částečně také evidencí těchto odpadů pod sk. 20, nikoliv pouze pod sk. 15</i>	<i>Tabulka a výpočet se týkají pouze odpadů, které již při produkci byly evidovány pod skupinou 15 01 katalogu odpadů. Připomínka nebude akceptována.</i>
	3.16	<i>Str. 51 - Do roku 2020 bude třeba ve srovnání s rokem 2013 zvýšit přípravu k opětovnému použití a recyklaci u papíru (o cca 34 % hm.), především však u skla (o cca 263 %) a u plastů (o cca 995 % hm.) Dle našich výpočtů a provedených fyzických zkoušek pro zvýšení odděleného sběru PA, PL a SKLA je ve svozové oblasti MPG v LBC kraji (cca 201 tis. obyvatel) potenciál cca 25.000 tun papíru, plastů a skla nad rámec dnešní produkce - výsledky projektu VaV uvádějící nárůst PA +7666 tun a PL +543 tun/rok z SKO jako výrazně podceněné. Z tohoto pohledu je jisté splnění cíle.</i>	<i>V POH LK je stanovena maximální podpora další separaci využitelných složek komunálních odpadů. Z připomínky oponenta je zřejmé, že tento postup je správný a reálný.</i>
	3.17	<i>Str. 52 - Cíl POH ČR pro směsný komunální odpad na rok 2024 dosáhne Liberecký kraj v případě využití dalších 40 660 t 20 03 01/rok zejména energeticky v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou</i>	Připomínka akceptována a zapracována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		Prosím o vypuštění "zejména energeticky" - s ohledem na zvýšení sběru BRKO, PA, PL dojde ke splnění cíle a to ve formě recyklace/materiálového využití	
	3.18	<i>Str. 52 - Cíl POH ČR pro skládkování biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) na rok 2020 dosáhne Liberecký kraj tak, že odkloní od skládkování dalších 26 078 t BRKO / rok. Viz. komentář MS4 – (připomínka 3.4)</i>	Údaje o množství BRKO vychází ze stávající produkce odpadů. Připomínka nebude akceptována
	3.19	<i>Str. 62 – ZEVO – nedostatečné, nutno řešit</i> Stávající kapacita ZEVO je dle predikce produkce odpadů a zvýšení míry odděleného sběru BRKO, PA, PL, naprosto dostačující. Pokud LK nechce ZEVO pro dovoz odpadů z ostatních krajů (když i dnes je do ZEVO z jiných krajů dovážen). Podpora ZEVO ke spalování SKO včetně BRKO a VSKO je v rozporu nejen s hierarchií nakládání s odpady ale také s usnesením EP z 9.7.2015 o zvýšení materiálového využití odpadů zejména složek SKO a od 2020 zákazu spalovat recyklovatelné odpady!!!. Kapacita 117.600 tun odpovídá 267 kg/os/rok SKO, když i výše se zmiňuje snižování produkce SKO (celková produkce SKO v 2013 v LK činila 119 tis. tun) Nemělo by být cílem POH v ZEVO spalovat BRKO, pouze dále již materiálově nevyužitelné odpady	<i>POH LK předpokládá zvyšování separace využitelných složek z komunálního odpadu, přesto stále platí:</i> <i>Na území Libereckého kraje bylo v roce 2013 skládkováno 79 171,95 t SKO. I po využití plné stávající kapacity zařízení na energetické využívání odpadů zbývá 40 660 t SKO, které již z důvodu kapacity nelze energeticky využít.</i> <i>Je nutno také upozornit, že stávající zařízení na energetické využívání odpadů nevyužívá energeticky pouze SKO, ale také jiné druhy odpadů.</i> <i>Je pouze v dle majitele zařízení ZEVO jak stávající situaci vyhodnotí a zda bude do budoucna uvažovat s možností navýšení kapacity.</i> Připomínka nebude akceptována
	3.20	<i>Str. 71 - Jelikož množství odpadů, které by bylo možno v ZEVO TERMIZO využít, přesahuje stávající kapacitu zařízení, bude vhodné v budoucnu uvažovat o možném rozšíření zařízení, případně o jiných možnostech využití odpadů, které již nebude</i>	<i>Viz připomínka 3.19</i> <i>Kromě podpory separace komunálních odpadů jsou v POH LK v kap. 4.1.2.2 popsány také</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>možno z kapacitních důvodů v ZEVO TERMIZO využít.</p> <p>S ohledem na klesající produkci SKO a zvyšující se vyřídění BRKO, PA, PL se jeví kapacita 117 tis. jako mírně nadprůměrná. Naopak od 2020 dle usnesení EP z 9.7.2015 nebude možné spalovat recyklovatelné a materiálově využitelné odpady vč. BRKO, tudíž stávající kapacita v objemu 267 kg/os/rok je dostatečná. Koreluje i s cíly na zvýšení sběru PA, PL a BRKO z SKO.</p> <p>Cílem zařízení v LK kraji by nemělo být vytvoření nadkapacity ke spalování/energetickému využívání odpadů majících za následek dovoz odpadů z jiných krajů!</p>	<p>další možnosti nakládání s SKO.</p> <p>„Jiné možnosti“ jsou také zmíněny v další části připomínkované věty.</p> <p>Připomínka nebude akceptována</p>
	3.21	<p>Str. 75</p> <p>Viz komentáře ke stejnému textu v 1.3.3. strana 12</p>	Viz připomínky 3.3 až 3.6
	3.22	<p>Str. 75 - řešit energetické využití směsných komunálních odpadů</p> <p>Prosíme vypustit slovo "energetické", postačí využití</p>	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.23	<p>Str. 76 zásada b)</p> <p>a materiálové využití (doplnit)</p>	<p>Cíle a zásady závazné části POH LK převzaté z Nařízení vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024 nebudou měněny.</p> <p>Připomínka nebude akceptována</p>
	3.24	<p>Str. 82 Cíl 3.2.2.1</p> <p>Prosíme vypustit "zejména energeticky"</p>	<p>Cíle a zásady závazné části POH LK převzaté z Nařízení vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024 nebudou měněny.</p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>
	3.25	<p>Str. 82 Opatření 3.2.2.3 a)</p> <p>Prosíme celý text nahradit novým textem:</p>	Rozvoj separace komunálních odpadů je řešen v kapitole 3.2.1, přesto navržené opatření bude

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		"Snižovat množství SKO zavedením intenzifikace separace využitelných složek komunálních odpadů (PAPÍR, PLASTY, SKLO, KOVY, BRKO, TETRPAK) tak, aby klesalo množství produkovaného směsného komunálního odpadu." S ohledem na již existující zařízení - ad b) - na energetické využití odpadu s kapacitou cca 117 tis. tun je legislativně správnější podpořit separaci pro snížení množství SKO.	<i>do kap. 3.2.2.3 doplněno.</i> Připomínka částečně zapracována a opatření bude přidáno. Stávající opatření 3.2.2.3 a) zůstane zachováno.
	3.26	<i>Str. 84 Zásada 3.3.2 c)</i> Doplnit slovo "materiálové"	<i>Cíle a zásady závazné části POH LK převzaté z Nařízení vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024 nebudou měněny.</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.27	<i>Str. 84 Opatření e)</i> Primárně by podpora měla jít k materiálovému využití BRKO, nikoliv k energetickému s cílem dosáhnout na dotace za KVET a cenu elektrické energie. Prosíme upravit následovně: "Podporovat výstavbu zařízení pro aerobní a anaerobní rozklad biologicky rozložitelných odpadů. Vytvořit přiměřenou síť těchto zařízení v regionech pro nakládání s odděleně sebranými biologickými rozložitelnými odpady z obcí a od ostatních původců." Cílem nesmí být využití BRKO k získání energie ale zachování BIO materiálu s vrácením zpět do půdy (dlouhodobé ochuzování půd nahrazováním hnojiv!!! - paralela s dřevní štěpkou z lesa a dotace na vyrobenou elektřinu ze štěpky - dnes je lesní půda ochuzena a hmota se z lesa vyváží ke spalení a nevrací se do biotopu!!!) Opatření energetického využití je v rozporu se zásadami a) a b).	<i>Opatření reflektuje veškeré možné formy využití biologicky rozložitelných odpadů v závislosti na jejich látkovém složení a potenciální nebezpečnosti způsobené např. zvýšeným obsahem těžkých kovů nebo jiných potenciálně nebezpečných látek. Opatření je dále určeno opatřením g).</i> <i>Opatření je v souladu se stávající legislativou a odpovídá opatření, které bylo stanoveno Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024 a nebude měněno.</i> Připomínka nebude akceptována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	3.28	<i>Str. 84 Opatření e) -včetně kalů z čistíren odpadních vod</i> Prosíme vypustit - dle usnesení EP nebude od 2020 možné energeticky využívat materiálově využitelné odpady včetně kalů z ČOV - vrácení hodnot suroviny zpět do půdy po zpracování (přednostní zpracování fermentací + hygienizací kalů z ČOV). Řešeno také samostatně v kapitole 3.7.	<i>Opatření je v souladu se stávající legislativou a odpovídá opatření, které bylo stanoveno Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024 a nebude měněno.</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.29	<i>Str. 84 Opatření f) Podporovat využití kompostů vyrobených z biologicky rozložitelných komunálních odpadů, tj. biologických odpadů získaných z odděleného sběru biologicky rozložitelných komunálních odpadů, k aplikaci do půdy...</i> a prosíme doplnit "a využití kompostů vyrobených i z kalů z ČOV"	Připomínka nebude akceptována, kaly z ČOV jsou řešeny v kapitole 3.7.
	3.30	<i>Str. 84 Opatření g) Podporovat energetické využití biologicky rozložitelných odpadů obsažených ve směsném komunálním odpadu, který je obecně s ohledem na heterogenitu materiálu a koncentraci rizikových látek a prvků nevhodný pro přímé kompostování, jejich zpracování v bioplynových stanicích nebo zpracování jinými biologickými metodami.</i> Prosíme vypustit slovo "energetické". Cílem je využití v souladu s hierarchií, nikoli upřednostnění energetického využití, které je až po využití materiálovém!	<i>Z opatření je zřejmé, že energetické využívání BRO bude podporováno pouze u těch odpadů, jejichž přímé kompostování, zpracování v bioplynových stanicích nebo zpracování jinými biologickými metodami není vhodné, případně možné.</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.31	<i>Str. 85 opatření h) Podporovat výstavbu zařízení pro energetické využití směsného komunálního odpadu.</i> Prosíme vypustit celý bod	<i>Opatření je v souladu se stávající legislativou a odpovídá opatření, které bylo stanoveno Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024 a nebude vypuštěno.</i> Připomínka nebude akceptována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	3.32	<p><i>Str. 85 opatření i) Podporovat energetické využívání směsného komunálního odpadu v zařízeních pro energetické využití odpadů bez jeho předchozí úpravy, nebo po jeho úpravě následným spalováním/spoluspalováním za dodržování platné legislativy.</i> Prosíme vypustit celý bod</p> <p>Oba tyto body říkají (3.31 a 3.32): Podpořme spalování surovinových zdrojů, které můžeme využít a na jejichž materiálové využití jsou dnes nejen z OPŽP čerpány prostředky k jejich materiálovému využití. Vznik výrazných nadkapacit!!! Nepřijatelné!</p>	<p><i>Obě opatření se týkají směsného komunálního odpadu poté, co z něj byly vyseparovány využitelné složky. Separace komunálních odpadů je řešena v dalších částech POH. Podpora v tomto opatření se týká jak přímého energetického využívání SKO, tak energetického využití SKO po jeho úpravě (např. nadsítná frakce z MBU, alternativní paliva apod.)</i> Připomínka nebude akceptována.</p>
	3.33	<p><i>Str. 88 – Evropské unie České republiky</i></p>	<p>Připomínka akceptována, do textu bude doplněno: a České republiky.</p>
	3.34	<p><i>Str. 88 – opatření 3.6.1.2 a) Zachovat a rozvíjet stávající integrovaný systém třídění komunálních odpadů, včetně jejich obalové složky a podporovat další rozvoj tohoto systému.</i> Prosíme vypustit slovo integrovaný. LK rozhodně nemá integrovaný=centrální systém třídění KO. Centrální integrovaný systém není vhodné řešení jak z hlediska finanční nákladovosti tak úspěšnosti dosažení míry recyklace. SOUČÁSTÍ SYSTÉMU TŘÍDĚNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ NEJSOU JEN OBALY A OBALOVÉ ODPADY ALE TAKÉ NAPŘ. NEOBALOVÉ PAPIROVÉ ODPADY (NOVINY)</p>	<p>Připomínka akceptována, slovo integrovaný vypuštěno.</p>
	3.35	<p><i>Str. 88 – opatření 3.6.1.2 f) Průběžně vyhodnocovat nakládání s obaly v rámci systému obce k nakládání s komunálními odpady, kapacitní možnosti systému a navrhovat opatření k jeho zlepšení.</i> Prosíme upravit " Průběžně vyhodnocovat nakládání s vytríděnými</p>	<p>Připomínka částečně akceptována. Opatření bude upraveno: Průběžně vyhodnocovat nakládání s vytríděnými složkami včetně obalů a odpadů z</p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		složkami včetně obalů a odpadů z obalů v rámci systému obce k nakládání s komunálními odpady"	obalů v rámci systému obce k nakládání s komunálními odpady, kapacitní možnosti systému a navrhnout opatření k jeho zlepšení.
	3.36	<i>Str. 90 – opatření 3.6.2.2 b) Prohlubovat spolupráci povinných osob s komunální sférou a posilovat vazbu sběrné sítě na obecní systémy nakládání s komunálními odpady.</i> Prosíme doplnit "a s oprávněnými osobami"	<i>Je plně v dikci povinných osob, s kým a jakým způsobem budou spolupracovat při zajišťování zpětného odběru elektrozařízení.</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.37	<i>Str. 93 – opatření 3.7.2 c) Podporovat z veřejných zdrojů investice spojené s energetickým využíváním kalů z čistíren komunálních odpadních vod s odpovídající produkcí kalů.</i> ŽÁDÁME VYPUSTIT CELÝ BOD: Důvod: a) dotační podpora investic pouze energetického využívání kalů je v přímém rozporu s hierarchií nakládání s odpady, b) EU a následně i OPŽP uvolnila a uvolňuje výrazné množství finančních prostředků NA ZAŘÍZENÍ pro materiálové využití kalů z čov k výrobě kompostu a jejich navrácení do zemědělské půdy - jednoznačně pozitivní přínos proti degradaci půdního krytu (x náhrady hnojiv) c) dotace z veřejných zdrojů výrazně pokříví stávající trh a tím provoz zařízení k využití kalů z ČOV d) DOTACE Z OPŽP JIŽ PRO BRKO VČETNĚ KALŮ Z ČOV JIŽ DNES ZAJISTILI PROVOZ ZAŘÍZENÍ S KAPACITOU 2,7X (studie čaoh 4/2015 pro OPŽP 2014-2020) VĚTŠÍ NEŽ JE PRODUKCE BRKO VČETNĚ KALŮ Z ČOV - DALŠÍ PODPORA JE NESMYSLNÁ A POUZE POLITICKÝM ROZHODNUTÍM, V DŮSLEDKU NEJDRAŽŠÍM ŘEŠENÍM PROMÍTNUTÝM V CENĚ VODY!!!	<i>Opatření je v souladu se stávající legislativou a odpovídá opatření, které bylo stanoveno Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024 a nebude měněno.</i> Připomínka nebude akceptována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	3.38	<i>Str. 96 – opatření 3.11.1.2 d) Podporovat rozvoj zařízení pro zpracování odpadních olejů a tuků, zvláště zařízení sloužících k výrobě energie (bioplynové stanice, zpracování na bionaftu nebo jiné produkty pro technické využití).</i> Doplnit "k výrobě nového výrobku, případně k výrobě energie" (princip oběhového hospodaření)	Připomínka akceptována, text doplněn.
	3.39	<i>Str. 97 Opatření 3.11.2.3 c) Analyzovat a upravit podnikatelské prostředí v oblasti sběru a výkupu odpadů.</i> Prosíme doplnit "rovnocenné podmínky pro podnikatelské prostředí"	<i>Opatření bylo na základě dalších připomínek vypuštěno.</i>
	3.40	<i>Str. 98 - Na základě koncepčně stanovených priorit a potřeb odpadového hospodářství České republiky vyplývá nezbytnost stanovit a koordinovat krajským plánem odpadového hospodářství síť zařízení k nakládání s odpady ve větší vazbě na regionální situaci plnění cílů v odpadovém hospodářství.</i> Prosíme upravit odstavec takto: "Na základě cílů odpadového hospodářství České republiky je krajský plán odpadového hospodářství Libereckého kraje doporučujícím dokumentem pro síť zařízení k nakládání s odpady pro splnění cílů v Libereckém kraji."	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.41	<i>Str. 98 - Systémy svozu a přepravy odpadů včetně překládacích stanic.</i> Systémy svozů nejsou zařízeními, lze upravit: "zařízení pro příjem a dočasné uskladnění odpadů - překládací stanice, mobilní zařízení"	Připomínka částečně akceptována, text bude upraven: Systémy svozu a přepravy odpadů (mobilní zařízení) včetně překládacích stanic.
	3.42	<i>Str. 98 - Systémy sběru využitelných, objemných, nebezpečných, směsných a dalších odpadů, včetně zpětného odběru výrobků.</i> Systémy sběru nejsou zařízeními, lze upravit: "zařízení pro příjem, úpravu a dočasné skladování odpadů - mobilní zařízení", případně	<i>Součástí sítě zařízení jsou a musí být systémy sběru, jejichž součástí jsou „zařízení“, která nemusí mít souhlas kraje, např. obecní sběrné dvory – shromažďovací místa, systémy míst</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		vypustit.	zpětného odběru vybraných výrobků, nebo třeba systémy sběru textilu, případně olejů. Připomínka nebude akceptována.
	3.43	Str. 100 opatření 3.12.3 - Na základě aktuálního stavu plnění cílů plánů odpadového hospodářství krajů stanovovat potřebná zařízení pro nakládání s odpady v regionech. Prosíme vložit slova: " doporučení pro " potřebná ...	Připomínka akceptována a zpracována.
	3.44	Str. 102 Opatření 3.14.2 f) Zapojovat na základě smlouvy právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání do obecních systémů nakládání s odpady Prosím o upřesnění: "Vytvářet obecní systémy nakládání s odpady s možností zapojení na základě smlouvy pro právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání."	Připomínka částečně akceptována, bude přeformulováno: Umožnit právnickým a fyzickým osobám oprávněným k podnikání jejich zapojení na základě smlouvy do obecních systémů nakládání s odpady, pokud o to projeví zájem.
	3.45	Str. 107 Nositel - Obce, oprávněné osoby, AOS Prosím AOS vypustit. AOS zajišťuje poradenství přes obce (samostatně nesmí dle autorizace a zákona o obalech nakládat s odpady!!!), Nositelem tak NESMÍ být AOS.	Připomínka akceptována, AOS přesunut do kolonky Podpora.
	3.46	Str. 108 - zapojení vybraných živností do systému obce dle možností a kapacit Prosíme upravit znění: "Dobrovolné zapojení právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání do obecního systému nakládání s odpady." Nelze povinně zapojit a navíc jen vybrané živnosti!	Text opraven na: zapojení právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání do obecního systému nakládání s odpady, dle možností a kapacit Připomínka částečně akceptována a zpracována.
	3.47	Str. 108 revize uzavřených smluv se svozovými společnostmi; audit pro max. využití plateb a bonusů od AOS a kolektivních systémů Revize uzavřených smluv probíhá dle zákona o zadávání veřejných zakázek v soudu s věcně usměrňovanou cenou,	Opatření doporučuje obcím, aby si prověřily svůj stávající systém odpadového hospodářství a v souladu se smlouvou se svozovou společností případně optimalizovaly systém za

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		U AOS a kolektivních systémů jako monopolních poskytovatelů je platba dána jejich výpočtem, který není možné ovlivnit z pozice obce. Návrh: vypustit celý bod.	účelem získání maximálních bonusů a plateb od kolektivních systémů a autorizované obalové společnosti. Připomínka nebude akceptována
	3.48	<i>Str. 108 - podporovat systémy ekonomické motivace obyvatel a fyzických a právnických osob zaměřené na snížení produkce směsného komunálního (možnost slev ve Vyhl. obce - např. početné rodiny, samoživitelky, občané nad 70 let, občané v odlehlých místech)</i> Výrazně zvyšuje administraci systému, se započtením zvýšených nákladů dochází k prodražení systému.	<i>Text v závorce doporučuje obcím zvážit možnou pomoc sociálně slabým skupinám apod. Záleží pouze na obcích, zda tuto možnost do své vyhlášky zapracují a budou ji uplatňovat. Opatření bude rozděleno na dvě:</i> • podporovat systémy ekonomické motivace obyvatel a fyzických a právnických osob zaměřené na snížení produkce směsného komunálního odpadu, • při stanovení způsobu a výše úhrady zohlednit sociální hlediska - možnost slev např. početné rodiny, samoživitelky, občané nad 70 let, občané v odlehlých místech, Připomínka částečně akceptována
	3.49	<i>Str. 108 Nositel – obce</i> Doplnit prosím, Oprávněné osoby	<i>Opatření je cíleně zaměřeno na obce, případně veřejnou správu.</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.50	<i>Str. 109 popis opatření a) zvýšení kapacity zařízení na energetické využití SKO TERMIZO, a.s. k roku 2024 o cca 30 000 t/rok</i> S ohledem na předchozí komentáře a na stav, kdy se do LK odpady do Termizo dováží z jiných krajů, nebude dostatečná produkce k naplnění navýšené kapacity. S ohledem na realizaci projektů podpořených i z OPŽP v rámci sběru a zpracování BRKO, rozšíření separace a zvýšení odděleného	<i>Bod a) popisuje pouze jednu z možností řešení, pokud se nezmění chování producentů odpadů ani legislativa a množství odpadů, se kterým bude na území Libereckého kraje nakládáno, zůstane na stávajícím množství. Je pouze v dikci majitele ZEVO jak stávající situaci vyhodnotí a zda bude do budoucna uvažovat s</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		sběru PA, PL, BRKO, SKLO nebude SKO v množství v LK větším než 100.000 tun. Kaly z ČOV jsou již dnes zpracovávány na zařízeních podpořených z OPŽP a jsou materiálově využívány, tj. v soudu s hierarchií. Zároveň si dovoluji upozornit na výpočtovou chybu 26 078 t BRKO za rok, tzn. cca 43 500 t SKO - viz. komentář v 1.3.3 druhý odstavec, (str. 12)	možností navýšení kapacity. Připomínka nebude akceptována.
	3.51	<i>Str. 109 popis opatření c) které bude splňovat vlastnosti certifikovaného paliva (Qi pův.stav = 15 GJ/t, W pův. stav = 20 % hm., A v suš. = 15 % hm., Cl v suš. = 0,8 % hm., As v suš. = 5 ppm, Cd v suš. = 5 ppm, Hg v suš. = 1,2 ppm)</i> Tato hodnota není správná (viz např. Itálie s legislativní normou na výrobu RDF-TAP) výhřevnost SKO se pohybuje dnes kolem 9GJ/t, u TAP se pohybuje v průměru 12GJ/t. Správná hodnota je tedy 12GJ/t - prosíme opravit.	<i>Jsou uvedeny vlastnosti certifikovaného paliva jako příklad. Smyslem opatření je uvést možnost výroby certifikovaného paliva. Jeho finální vlastnosti budou stanoveny výrobcem v souladu s legislativou a v závislosti na specifikaci konkrétního odběratele.</i> Připomínka částečně akceptována, do závorky bude doplněno: „např.“.
	3.52	<i>Str. 109 záměry ad c)</i> Také poptávky od ZMS Schwandorf v objemu až 150.000 tun/rok	<i>Nejsou uváděny všechny poptávky, ale pouze příklady.</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.53	<i>Str. 111 popis opatření: nabízet zapojení vybraných živností do systému obce dle možností a kapacit; zpracování aktuálního Pasportu živností v obci</i> Prosíme upravit: nabízet možnost dobrovolného zapojení právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání do systému obce	<i>Text bude upraven: nabízet zapojení právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání do systému obce dle možností a kapacit; zpracování aktuálního Pasportu živností v obci</i> Připomínka částečně akceptována.
	3.54	<i>Str. 111 – opatření 4.1.2.4.1 Nositel Kraj</i> Prosíme vypustit - kraj nemůže být nositelem, Kraj je ve formě podpory	<i>Kraj může být nositelem např. v oblasti informací a osvěty.</i> Připomínka nebude akceptována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	3.55	<p><i>Str. 112 Záměry: založit Sdružení pro biologicky rozložitelné odpady v Libereckém kraji (Sdružení), které by mělo za cíl vybudovat efektivní logistickou síť sběru a svozu bioodpadů z území kraje a návazných průmyslových kompostáren s ekonomicky efektivní kapacitou s garancí kvality a odbytu výstupů; vedle toho by Sdružení plnilo funkci informační a poradenskou</i></p> <p>Logistika sběru a svozu BRKO v kraji již dnes existuje a je trvale rozšiřována prostřednictvím oprávněných osob a ve spolupráci zejména s obcemi. Nakládání se svezným BRKO probíhá v zařízeních, která poskytují ekonomické a kvalitativní parametry pro udržitelný systém. Záměrem by mělo být vytvoření tlaku na MZe a MŽP k stanovení parametrů pro aplikaci kompostů na zemědělské půdě, resp. pobídkou např. dotací Mze pro zemědělce k odběru kompostů!!!</p> <p>Je zde provazba kompostáren, BPS, ČOV a míst pro využití kompostů a digestátů.</p>	<p><i>Jedná se o popis plánovaného záměru oprávněné osoby a obcí.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>
	3.56	<p><i>Str. 114 popis opatření: odvozové služby kolektivních systémů (na objednávku)</i></p> <p>Prosíme odstranit, jedná se o běžný obchodní vztah.</p>	<p><i>Jedná se o běžný standart nabízený kolektivními systémy. Sběr odpadního elektrozařízení v režimu odpadů není dle aktuálního zákona možný. Je možno pouze předat odpadní elektrozařízení do sítě zpětného odběru, případně přímo do zpracovatelského zařízení.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>
	3.57	<p><i>Str. 114 Nositel Kolektivní systémy ve spolupráci s obcemi</i></p> <p>Prosíme doplnit, oprávněné osoby</p>	<p><i>Odpadní elektrozařízení se stává odpadem po jeho předání do koncového zpracovatelského zařízení.</i></p> <p>Připomínka akceptována a zpracována.</p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	3.58	<i>Str. 115 Nositel: Kolektivní systémy ve spolupráci s obcemi (sběrná síť) a s krajem (sdílení dat pro zefektivnění systému zpětného odběru přenosných baterií a akumulátorů)</i> A oprávněnými osobami	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.59	<i>Str. 118 popis opatření</i> Naprosto chybí opatření v rámci hierarchie nakládání s odpady a to materiálové využití kalů z čov!!!	<i>Je zahrnuto v opatření:</i> <i>podpora využití kalů na povrchu terénu - přímé/po aerobní stabilizaci (kontrola kvality; plán hnojení; rekultivační plán).</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.60	<i>Str. 118 popis opatření</i> Prosíme vložit opatření: "v maximální míře využít materiálové hodnoty kalů z ČOV pro jejich opětovné navrácení do půdního systému výstavbou či modernizací kompostáren"	<i>Je zahrnuto v opatření:</i> <i>podpora využití kalů na povrchu terénu - přímé/po aerobní stabilizaci (kontrola kvality; plán hnojení; rekultivační plán).</i> Připomínka nebude akceptována.
	3.61	<i>Str. 118 popis opatření: investiční podpora z veřejných zdrojů pro energetické využití kalů - přímé spalování (spalovna kalů, spalovna komunálních odpadů) / palivo (cementárny)</i> Kaly z ČOV z LK kraje jsou MATERIÁLOVĚ využívány na zařízení podpořené z veřejných zdrojů a EU v rámci OPŽP 2013. Je nesmyslné na stejnou kapacitu kalů uvolňovat další veřejnou podporu!!! Navíc na energetické využití které je dle hierarchie nakládání až za materiálovým využitím!!!	<i>Opatření je v souladu se stávající legislativou a opatřením, které bylo stanoveno Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024.</i> <i>Tomuto opatření předchází opatření: podpora využití kalů na povrchu terénu - přímé/po aerobní stabilizaci (kontrola kvality; plán hnojení; rekultivační plán)</i> Připomínka nebude akceptována. Z opatření bude pouze vypuštěn text v závorkách.
	3.62	<i>Str. 118 popis opatření: investiční podpora z veřejných zdrojů pro energetické využití kalů - přímé spalování (spalovna kalů, spalovna komunálních odpadů) / palivo (cementárny)</i>	<i>Opatření je v souladu se stávající legislativou a opatřením, které bylo stanoveno Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>ŽÁDÁME VYPUSTIT CELÝ BOD: Důvod: a) dotační podpora investic pouze energetického využívání kalů je v přímém rozporu s hierarchií nakládání s odpady, b) EU a následně i OPŽP uvolnila a uvolňuje výrazné množství finančních prostředků NA ZAŘÍZENÍ pro materiálové využití kalů z čov k výrobě kompostu a jejich navrácení do zemědělské půdy - jednoznačně pozitivní přínos proti degradaci půdního krytu (x náhrady hnojiv) c) dotace z veřejných zdrojů výrazně pokříví stávající trh a tím provoz zařízení k využití kalů z čov d) DOTACE Z OPŽP JIŽ PRO BRKO VČETNĚ KALŮ Z ČOV JIŽ DNES ZAJISTILI PROVOZ ZAŘÍZENÍ S KAPACITOU 2,7X (studie čaoh 4/2015 pro OPŽP 2014-2020) VĚTŠÍ NEŽ JE PRODUKCE BRKO VČETNĚ KALŮ Z ČOV - DALŠÍ PODPORA JE NESMYSLNÁ A POUZE POLITICKÝM ROZHODNUTÍM, V DŮSLEDKU NEJDRAŽŠÍM ŘEŠENÍM PROMÍTNUTÝM V CENĚ VODY!!!</p>	<p>Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024. Tomuto opatření předchází opatření: podpora využití kalů na povrchu terénu - přímé/po aerobní stabilizaci (kontrola kvality; plán hnojení; rekultivační plán). Na území kraje je praktikován princip tržního hospodářství s využitím všech možných dostupných zdrojů. Záleží pouze na investorech a oprávněných osobách jakým způsobem stávající prostředí, včetně možností evropských dotací využijí. Předpokládá se, že dotace např. z OPŽP bude možné využít na všechny výše popsané metody využití kalů. Připomínka nebude akceptována.</p>
	3.63	<p>Str. 120 popis opatření: součásti stavby ze dřeva upravovat drcením umožňujícím energetické využití Prosíme vložit: "umožňujícím materiálové popřípadě energetické využití"</p>	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.64	<p>Str. 125 kap. 4.1.5 Prosíme doplnit novou odrážku: "Při uplatnění výše uvedených přístupů a principů vycházet z tržních principů, které největší měrou přisívají k průběžné a neustálé optimalizaci systému nakládání s odpady kraje a tím ekonomicky sociálně únosné a kvalitativní stabilitě systému."</p>	<p>Systém je v kapitole popsán dostatečně a jsou stanoveny rozhodující postupy a principy. Připomínka nebude akceptována.</p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	3.65	<p>Str. 126 kap. 4.3 e) Doporučovat zařízení odpovídající svou kapacitou regionálnímu, případně nadregionálnímu významu, která budou platnou součástí systému nakládání s odpady LK.</p> <p>Navrhovaná kapacita zařízení musí odpovídat potenciálu uvažovaného regionu ve vazbě na reálné kapacity již schválených a provozovaných zařízení (nevyhodnocovat pouze na základě povolených kapacit, ale na základě reálných kapacit pro jednotlivé toky odpadů a komodity v zájmové lokalitě).</p> <p>Prosím vložit za Doporučovat slovo „investorům“</p>	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.66	<p>Str. 126 kap. 4.3 e) Doporučovat zařízení odpovídající svou kapacitou regionálnímu, případně nadregionálnímu významu, která budou platnou součástí systému nakládání s odpady LK.</p> <p>Navrhovaná kapacita zařízení musí odpovídat potenciálu uvažovaného regionu ve vazbě na reálné kapacity již schválených a provozovaných zařízení (nevyhodnocovat pouze na základě povolených kapacit, ale na základě reálných kapacit pro jednotlivé toky odpadů a komodity v zájmové lokalitě).</p> <p>Prosíme doplnit větu o text: a s přihlédnutím ke kapacitám v okolních regionech, k podmínkám pro nakládání s konkrétními odpady a produkty jejich úprav na evropském a světovém trhu a k dalším obvyklým tržním aspektům.</p>	Připomínka částečně akceptována. Text bude doplněn: Doporučovat investorům zařízení odpovídající svou kapacitou regionálnímu, případně nadregionálnímu významu, která budou platnou součástí systému nakládání s odpady LK. Navrhovaná kapacita zařízení musí odpovídat potenciálu uvažovaného regionu ve vazbě na reálné kapacity již schválených a provozovaných zařízení (nevyhodnocovat pouze na základě povolených kapacit, ale na základě reálných kapacit pro jednotlivé toky odpadů a komodity v zájmové lokalitě a s přihlédnutím ke kapacitám v okolních regionech).
	3.67	<p>Str. 126 kap. 4.3 f) V rámci procesu hodnocení vztahujícího se k podpoře z veřejných zdrojů posuzovat zařízení k nakládání s odpady z pohledu zajištění vstupů příslušných druhů odpadů, s nimiž bude nakládáno, včetně posouzení podkladů dokládajících, že v dané</p>	Kraji nepřísluší a ani neplánuje posuzovat a hodnotit jednotlivé podnikatelské záměry z pohledu dlouhodobě udržitelné ekonomické rentability.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<i>oblasti je dostatek odpadů pro technologii nebo systém pro nakládání s odpady, a že zařízení je adekvátní z hlediska kapacity. Prosím doplnit: "a dlouhodobě udržitelné ekonomické rentability"</i>	Připomínka nebude akceptována.
	3.68	<i>Str. 127 kap. 4.3 g) V rámci procesu hodnocení vztahujícího se k podpoře z veřejných zdrojů posuzovat zařízení k nakládání s odpady také z pohledu smluvního příslibu zajištění odbytu výstupů ze zařízení. Navrhuji nahradit slova ...smluvního příslibu zajištění ... textem: ...garantovaného zajištění</i>	<i>Dokladovat garantované zajištění odbytu výstupů ve fázi přípravy projektu je velmi problematické a jeho vyžadování by mohlo být považováno za diskriminační. Připomínka nebude akceptována.</i>
	3.69	<i>Str. 127 kap. 4.4 d) Podpořit realizaci nových technologií a zařízení na úpravu, dotřídění, zpracování a využití papíru, plastů a skla A prosíme doplnit : a BRKO</i>	Připomínka akceptována a zapracována.
	3.70	<i>Str. 127 kap. 4.4 f) Podpořit realizaci zařízení pro úpravu, zpracování a využití kalů z čistíren odpadních vod. Prosíme doplnit: v souladu se zařízeními a jejich kapacitami i v sousedních krajích, zejména zařízeních, která byla podpořena z veřejných zdrojů EU, OPŽP.</i>	Připomínka částečně akceptována. Text bude doplněn: Podpořit realizaci zařízení pro úpravu, zpracování a využití kalů z čistíren odpadních vod v souladu se zařízeními a jejich kapacitami i v sousedních krajích.
SAP Mimoň spol. s r.o. 29. 7. 2015	4.1	Kap. 1.3.3., str. 13, odst. Ad 5 Žádáme o doplnění: V průběhu 2016-2025 uvažujeme v Mimoně (na Borečku) o navýšení kapacity kompostárny o 5.000 až 10.000 tun a o budování v kraji sběrných míst bioodpadů pro snížení nákladů na dopravu - žádáme o uvedení v POH	Připomínka akceptována a zapracována.
	4.2	Kap. 4.4, str. 127, Je uvedeno: včetně optimalizace sítě překládacích stanica vedlejších produktů živočišného původu Sběr a svoz včetně zpracování vedlejších produktů živočišného	<i>Z analýzy vyplývá, že sběr biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu nedosahuje uspokojivých výsledků. Z valné</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		původu je zajištěno v dostatečné míře, kapacity stávajících zařízení jsou značně nevyužité - doporučuji vypustit	<i>části je to způsobeno již u původců těchto odpadů. Tuto oblast odpadového hospodářství bude nutno v souladu s navrženými opatřeními výrazně podporovat a úroveň sběru navýšit. Připomínka nebude akceptována.</i>
	4.3	Kap. 3.11.1.1, Cíle Domnívám se, že nestačí mít za cíl snížení gastroodpadů v SKO. Cílem by mělo být přímo vybudování systému odděleného sběru gastroodpadů, a tím snížení množství gastroodpadů ve SKO, což je uvedeno až v opatření.	<i>Cílem je odklonění těchto odpadů ze směsného komunálního odpadu. Opatření stanovují, jakým způsobem toho bude dosaženo. Problematika je dále řešena v kap. 4.1.4.8. Připomínka nebude akceptována.</i>
	4.4	Kap. 7.2.5 U kompostárny SAP Mimoň spol. s r.o. Mimoň je uvedena kapacita 1000 t/rok. Správná hodnota je 6.000 tun/rok	Připomínka akceptována a zpracována.
	4.5	Kap. 7.2.5.1 V komunitních a malých kompostárnách je uvedena kompostárna Technické služby Turnov, kde kapacita je uvedena 12000 t. tato kapacita rozhodně neodpovídá kapacitě malé kompostárny	Připomínka akceptována a zpracována. Kapacita opravena na 2 700 t/rok.
Město Turnov 29.7.2015	5.1	Uplatňujeme pouze jednu faktickou připomínku - na straně 166 (7.2.5.1. Komunitní a malé kompostárny) je uvedena naše kompostárna v Turnově s kapacitou 12.000 t. Naše zařízení společně se stroji Technických služeb Turnov s.r.o. má celkovou, projektovanou kapacitu 2.700 t/rok.	Připomínka akceptována a zpracována. Kapacita opravena na 2 700 t/rok.
ASEKOL a.s. 29.7.2015	6.1	<i>Str. 11 kap. 1.3.2.1 Zdroje dat – ASEKOL, s.r.o.</i> ASEKOL a.s.	Připomínka akceptována a zpracována do celého dokumentu.
	6.2	<i>Str. 22 Tyto tři společnosti se na celkové produkci nebezpečných odpadů na území Libereckého podílely v roce 2013 cca 29 %.</i> Doplnit kraje	Připomínka akceptována a zpracována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	6.3	<i>Str. 34 Odpadní elektrická a elektronická zařízení – kolektivní systémy – Liberecký kraj (2922,76)</i> Nesouhlasí s tab. na str. 26 (2985 t)	Připomínka akceptována a zapracována.
	6.4	<i>Str. 46 - ASEKOL, s.r.o.</i> ASEKOL a.s.	Připomínka akceptována a zapracována.
	6.5	<i>Str. 105 Záměr 4.1.1.3</i> Podpora projektů kolektivního systému ASEKOL Věnuj mobil a Věnuj počítač - projektů zaměřených na sběr vysloužilých spotřebičů ve firmách a institucích s následným předáním repasovaných nebo nových mobilních telefonů, počítačů, notebooků či tabletů potřebným (nejčastěji dětské domovy, domovy důchodců, nemocnice)	Připomínka akceptována a zapracována.
	6.6	<i>Str. 105 Opatření 4.1.1.4</i> + podpora projektů kolektivního systému ASEKOL ekologická obec/firma	Připomínka akceptována a zapracována.
	6.7	<i>Str. 114 popis opatření - optimalizovat počty a rozmístění nádob na sběr drobného odpadního elektrického a elektronického zařízení (optimálně 1 nádoba / 2000 obyvatel)</i> navyšovat	Připomínka akceptována a zapracována.
	6.8	<i>Str. 114 popis opatření - optimalizovat počty a rozmístění nádob na sběr drobného odpadního elektrického a elektronického zařízení (optimálně 1 nádoba / 2000 obyvatel)</i> veřejně dostupných nádob - ideálně stacionárních kontejnerů	Připomínka akceptována a zapracována.
	6.9	<i>Str. 114 popis opatření - optimalizovat počty a rozmístění nádob na sběr drobného odpadního elektrického a elektronického zařízení (optimálně 1 nádoba / 2000 obyvatel)</i> 1000 obyvatel	Připomínka akceptována a zapracována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	6.10	<i>Str. 114 popis opatření - maximálně využívat bonusové programy kolektivních systémů a podporovat</i>	Připomínka akceptována a zpracována.
	6.11	<i>Str. 114 popis opatření - informační kampaně pro občany, školy a podnikatelské subjekty ... (projekt kolektivních systémů Recyklohraní)</i>	Připomínka akceptována a zpracována.
	6.12	<i>Str. 114 Nositel - Kolektivní systémy ve spolupráci s obcemi a s Libereckým Krajem</i>	Připomínka akceptována a zpracována.
	6.13	<i>Str. 130 cíl 3.6.2.1 Dosahovat vysoké úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení podporou zřízení nových pro občany nepřetržitě dostupných míst zpětného odběru</i>	<i>Cíl odpovídá cíli stanovenému Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024 a nebude měněn. Jeho plnění je popsáno dílčími opatřeními. Připomínka nebude akceptována.</i>
.A.S.A Liberec s.r.o. 29.7.2015	7.1	v kapitole 4.1.2.1.2. - Tříděný sběr požadujeme doplnit - strana 108 - Záměry - provozovatel stávající třídící linky pro město Liberec připravuje navýšení její kapacity o 50 až 100% a intenzifikovat třídění jednotlivých komodit do více skupin a tříd pro jejich další výhodnější materiálové využití	Připomínka akceptována a zpracována.
	7.2	na téže straně 109 ve stejné kapitole - v části Záměry - proč je zde uvedeno zkapacitnění překládací stanice v Liberci - vždyť město Liberec se ZEVO je cílovým místem pro odpady a není nutné je někam odvážet přes překládací stanici... K této kapitole by bylo vhodné doplnit i záměr na vybudování dvou nových kapacitních sběrných dvorů na území města Liberce, i když je otázka sběrných dvorů zmiňována v kapitole velkoobjemové odpady. Sběrné dvory svým uspořádáním jsou však primárně určeny právě k	<i>Jedná se o záměr oprávněné osoby.</i> <i>Opatření 4.1.2.1.1 se týká zejména systému sběru separovatelných komodit: papíru, plastů, skla, nápojových kartonů, kovů, bioodpadů. Součástí systému jsou samozřejmě také sběrné dvory, ale ty nejsou pro sběr uvedených komodit prioritní, lze je považovat spíše za doplňkové. Budování sběrných dvorů je</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		třídění odpadů, takže by dle našeho názoru měly být v kapitole Třídění odpadů zmíněny.	<i>samostatně doporučeno v opatření 4.1.2.5. Připomínka nebude akceptována.</i>
	7.3	v kapitole 4.1.2.4.2. BRO a BRKO (strana 113) - v části Záměry - požadujeme doplnit, že společnost zajišťující svoz odpadů pro město Liberec připravuje na území města Liberec kompostárnu o kapacitě 10 000 t zpracovaného BRKO ročně. Technologie bude upřesněna na podkladě prováděných analýz parametrů a množství využitelného BRKO.	Připomínka akceptována a zpracována.
TERMIZO a.s. 29.7.2015	8.1	<i>Str. 52 – kapitola 2.4.2, str. 109 kap. 4.1.2.2</i> Spalovna TERMIZO pracuje na plný výkon s kapacitou 94 - 99 tis. tun ročně a se stávajícími technologiemi nemá žádnou možnost zvýšení výkonu. Proto tedy úvahy v POH (kap.2.4.2) o energetickém využití dalších 40 000 tun jsou za současného stavu nereálné. Kvalitní technologie TERMIZO má vysokou účinnost energetickou (kogenerační výroba elektrické energie a tepla) i materiálovou (pouhé 0,35 % ze vstupního odpadu jde na skládku), minimální emise, a tedy všechny předpoklady pro racionální provoz. V současné technologii TERMIZO je však koncepčně zabudována druhá linka s analogickým výkonem 96 000 tun a se stejně kvalitní švýcarskou technologií. To by řešilo celou situaci Libereckého kraje (dále LK) pro komunální odpad a event, další odpady typu nemocniční odpady, kaly z ČOV, plasty atd. Tato cesta byla možná schůdná v minulých 25 letech. Nyní by muselo, možná, dojít k synergickému spojení okolních krajů (kap. 4.3), dále k získání státní a evropské dotace.	<i>V POH LK jsou ve směrné části nastíněny možnosti řešení nakládání s SKO po roce 2024, kdy ho dle stávajícího zákona nebude možno skládkovat. Jedním z řešení je i navýšení kapacity ZEVO TERMIZO. Do Záměru k opatření 4.1.2.2.1 bude doplněno: a) opatření je technicky možné ale v současné době se s jeho realizací zatím neuvažuje.</i> Připomínka akceptována a zpracována.
	8.2	<i>Str. 109 – kapitola 4.1.2.2.1 – popis opatření + záměry</i>	<i>V kap. kapitola 4.1.2.2.1 jsou popsány možnosti</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>Krátce se vyjádříme k dalším zmiňovaným možnostem nakládání s komunálním odpadem uvedeným v POH (kap.4.1.2.2.1). Export do zahraničí přináší zvýšení emisí dopravou, a dále vývoz kvalitního paliva s výhřevností hnědého uhlí a další spalování neobnovitelných paliv v ČR. Nepochybně povede k zvýšení ekonomických nákladů.</p> <p>Výroba TAP (resp. realizace MBÚ) je technologicky i ekonomicky velmi problematická. Spoluspalování TAP je vhodné zejména pro cementárny, kde dochází i k materiálovému využití tohoto paliva. Kapacity cementáren v ČR jsou však omezené a už nyní jsou z velké části pokryty předtříděným a průmyslovým odpadem.</p> <p>Spoluspalování je dále spojeno s provozními obtížemi, např. zvýšený obsah chloru koroduje kotle, tím snižuje jejich životnost a limituje zároveň podíl spoluspalovaného TAP. Dle zkušeností a provozních zkoušek českých provozovatelů spoluspalování (elektrárny, teplárny) se zvyšuje ekonomická náročnost procesu, ovlivněna je možnost čerpání provozních dotací a uplatnění vedlejších produktů. ČEZ ve svých elektrárnách použití TAP vylučuje.</p> <p>V současnosti i v důsledku vývoje energetické legislativy a zpřísňování emisních limitů provozovatelé nemají o TAP zájem. Dle publikovaných názorů je spoluspalování ekonomicky udržitelné až po dosažení záporné (dotované) ceny. V takovém případě celý řetězec výroby TAP neobstojí ekonomicky. Dalším problémem je nízká materiálová účinnost, protože až 50% oddělené podsítné nízkooenergetické frakce musí být ukládána na skládku. To v porovnání s vysokou účinností například naší spalovny (99,65 % využití odpadu) konkurenčně neobstojí.</p>	<p><i>řešení nakládání s SKO po roce 2024, kdy ho dle stávajícího zákona nebude možno skládkovat.</i></p> <p><i>Následně jsou uvedeny možné záměry oprávněných osob, které s plněním tohoto opatření souvisejí.</i></p> <p><i>Pokud tyto záměry chtějí oprávněné osoby realizovat a splní veškeré zákonné požadavky na jejich výstavbu a zahájení provozu, není v dikci krajského, ani žádného jiného úřadu je zakázat. Na území kraje je podporováno tržní prostředí. Skutečnosti uvedené v připomínce jsou zpracovateli, krajskému úřadu i potenciálním investorům známi.</i></p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>Zpracování TAP v ČR by vyžadovalo stavbu monospaloven, což jsou v podstatě dražší klasické spalovny. Zde jsou známé převážně negativní zahraniční zkušenosti a tím vzniklé nadkapacity třeba v Německu. Negativní efekt nízké materiálové účinnosti zůstává.</p> <p>Úvahy o vývozu TAP do zahraničí představují ekonomicky nejhorší variantu, při které budeme exportovat zdroje energie a druhotných surovin, draze za to platit a nevyužitelné složky (až 50 %) budou zůstat na skládkách v ČR. V současné době je v EU přebytek těchto drahých spaloven (monobloků) v důsledku vesměs neúspěšné koncepce MBÚ v EU.</p> <p>Německu se využívá ve větší míře i TAP z Velké Británie a Holandska a tito exportéři jsou ochotni platit vyšší poplatky za likvidaci TAP. To vede ke zvyšování cen, a tedy horší pozici pro náš eventuální export.</p> <p>Lze tedy konstatovat, že pro směsný komunální odpad (po kvalitním předtřídění) existuje jediná racionální cesta pro ČR a tedy i LK, a to jsou klasické spalovny. Tuto cestu si česká státní správa vlastní neschopností uzavřela.</p>	
	8.3	<p><i>Str. 49 kapitola 2.3.2.6 a str. 118 kapitola 4.1.3.5 – kalů z ČOV</i></p> <p>V POH je proveden rozbor současné situace v LK (kap.2.3.2.6) a návrh výhledového řešení (kap.4.1.3.5). Je zde zmiňována i alternativní možnost energetického využívání. Pro TERMIZO hypoteticky připadá z logistických důvodů v úvahu pouze ČOV Liberec, kde je současná situace řešená celkem spolehlivě. ČOV Liberec produkuje ročně cca 2 800 tun kalů přepočteno na sušinu. Obsah vody v kalu však činí cca 70 %. Proto produkované množství vlhkého kalu je asi 10 000 tun ročně. Veškerý kal je předáván ke kompostování. Pokud nedojde ke dramatickému zpřísnění limitů, je</p>	<p><i>Využívání kalů z ČOV na ZEVO TERMIZO je uvedeno pouze jako jeden s potenciálních záměrů, který je dle připomínky potenciálně možný.</i></p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		to nejlepší řešení. Opatření na vstupu do ČOV vedoucí k odstranění nebezpečných látek (léčiva, chemikálie) mohou tento přijatelný stav udržet. Vysoká vlhkost je pro energetické využívání neúnosná a muselo by se přistoupit k předběžnému sušení v ČOV. Výhledovým racionálním řešením by byla druhá linka TERMIZO.	
	8.4	<p><i>Str. 76,77 kapitola 3.1</i></p> <p>V POH je proveden návrh výhledového řešení recyklační problematiky. Domníváme se, že je zde řada zcela formálních zásad. V souvislosti s možnostmi, které má Krajský úřad Libereckého kraje (KULK), vzbuzují spíše úsměv:</p> <p>a) Předcházet vzniku odpadů prostřednictvím plnění „Programu předcházení vzniku odpadů“ a dalšími opatřeními podporujícími omezování vzniku odpadů. Tomuto unikátnímu dokumentu se věnujeme v dalším textu, ale v předcházení rozhodně nepomůže.</p> <p>b) Při nakládání s odpady uplatňovat hierarchii nakládání s odpady. S odpady nakládat v pořadí: předcházení vzniku, příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití (například energetické využití) a na posledním místě odstranění (bezpečné odstranění), a to při dodržení všech požadavků, právních předpisů, norem a pravidel pro zajištění ochrany lidského zdraví a životního prostředí.</p> <p>Při uplatňování hierarchie nakládání s odpady podporovat možnosti, které představují nejlepší celkový výsledek z hlediska životního prostředí. Zohledňovat celý životní cyklus výrobků a materiálů, a zaměřit se na snižování vlivu nakládání s odpady na životní prostředí. To je legislativní povinnost původců. Jak KULK podpoří?</p> <p>c) Podporovat způsoby nakládání s odpady, které využívají odpady jako zdroje surovin, kterými jsou nahrazovány primární přírodní suroviny. Jak to KULK zjistí a jak podpoří?</p> <p>d) Podporovat nakládání s odpady, které vede ke zvýšení hospodářské využitelnosti odpadu. Jak to KULK zjistí a jak podpoří?</p>	<p><i>Oponent cituje Zásady pro nakládání s odpady, které jsou součástí kapitoly 3.1. Předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností.</i></p> <p><i>Tyto zásady jsou součástí Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024, tudíž jsou platné pro celou ČR. Pro zajištění souladu závazné části POH LK a závazné části POH ČR, jsou tyto zásady součástí závazné části POH LK.</i></p> <p><i>Zásady jsou platné pro všechny subjekty působící na území Libereckého kraje, mnohé z nich proto nebude zajišťovat KULK.</i></p> <p><i>Taktéž je třeba zdůraznit, že POH LK není jen plánem krajského úřadu, ale všech subjektů působících na území kraje, které jsou povinny se těmito zásadami řídit.</i></p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>e) Podporovat přípravu na opětovné použití a recyklaci odpadů. <i>Jak to KULK zjistí a jak podpoří?</i></p> <p>f) Nepodporovat skládkování nebo spalování recyklovatelných materiálů. <i>Jak to KULK zjistí a jak nepodpoří?</i></p> <p>g) U zvláštních toků odpadů je možno připustit odchýlení se od stanovené hierarchie nakládání s odpady, je-li to odůvodněno zohledněním celkových dopadů životního cyklu u tohoto odpadu a nakládání s ním. <i>Dohodne to KULK s Inspekci?</i></p> <p>h) Při uplatňování hierarchie nakládání s odpady reflektovat zásadu předběžné opatrnosti předcházet nepříznivým vlivům nakládání s odpady na lidské zdraví a životní prostředí. <i>Jak to KULK zjistí a jak se bude reflektovat?</i></p> <p>i) Při uplatňování hierarchie nakládání s odpady zohlednit zásadu udržitelnosti včetně technické proveditelnosti a hospodářské udržitelnosti. <i>Jak to KULK zjistí a jak se bude zohledňovat?</i></p> <p>j) Při uplatňování hierarchie nakládání s odpady zajistit ochranu zdrojů surovin, životního prostředí, lidského zdraví s ohledem na hospodářské a sociální dopady. <i>Jak to KULK zjistí a jak se to zajistí?</i></p> <p>k) Jednotlivé způsoby nakládání s odpady v rámci České republiky musí vytvářet komplexní celek zaručující co nejmenší negativní vlivy na životní prostředí a vysokou ochranu lidského zdraví. <i>Jak to KULK zjistí a jak se bude muset vytvářet?</i></p>	

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	8.5	<p>Program MŽP (Příloha P2, dále jen Program) na 135 stránkách předkládá přehled české a evropské legislativy bez komentáře. Dále pečlivě rozsáhlé seznamy norem, předpisů, vyřešených výzkumných projektů, aktivit charitativních organizací, úspěchů kolektivních systémů odběru použitých výrobků sběrů odpadů, použitých zkratk, tabulek, grafů a literárních zdrojů a podkladů. Problematice předcházení vzniku odpadů a recyklačním postupům se věnují formálně dvě stránky (112-113) v příloze 3. Vypovídací schopnost tohoto programu se tedy blíží nule. Proto odkazování (bod a) na tento Program nepřinese POH LK ani obcím nic. Proto si myslíme, že by se tato kapitola měla přepracovat úplně, nejlépe ve spolupráci s obcemi a vybranými podnikatelskými subjekty.</p> <p>Podle našeho názoru významnou zájmovou oblastí, která by mohla ovlivnit ambiciózní cíle EU a POH ČR a je v jisté kompetenci KULK i obcí, je nakládání se stavebními odpady a výkopovými zeminami zařazenými jako odpad k.č. 17 05 04.</p>	<p><i>Hodnocení dokumentu citovaného v připomínce není předmětem zpracování POH LK. Stavební odpady jsou řešeny v kap.3.4 v závazné části a dále v kap.4.1.4.1 Směrné části POH LK.</i></p>
	8.6	<p><i>Str. 86 – kapitola 3.4 – cíl do roku 2020</i></p> <p>Dle našeho názoru, se tímto míní, že 70 % stavebních a demoličních odpadů se bude opětovně používat a recyklovat, takže nahradí přírodní suroviny ve stavbách včetně zásypů.</p> <p>Programu (P2) jsou neuvěřitelné hodnoty, které (dle MŽP) dokazují, že ČR je nejlepší v EU. V tab. 20 podíl využívaných SDO dokonce přesáhl 100 %. Přirozeně to není pravda, ale kouzlení s kódy nakládání s odpady. Údaje Programu jsou v příkrém rozporu s publikovanými údaji Asociace pro rozvoj recyklace stavebních materiálů (ARSM), která sdružuje všechny významné recyklační společnosti. ARSM s jistou korekturou na údaje, které neprojdou evidencí, ale mají charakter recyklace, udává produkci 3-6 mil. tun ročně.</p> <p>V celkovém množství SDO (cca 13 mil. tun ročně) se oba zdroje dat shodují. Lzepředpokládat, že rozdíl v množství SDO (7 mil. tun) skončil v tělese skládky pod vhodným kódem.</p> <p>Bylo by proto třeba výrazně podpořit využívání vyrobených stavebních</p>	<p><i>Opatření k povinnému používání recyklátů je součástí jak závazné (kap. 3.4.3) tak směrné části (kap. 4.1.4.1.)</i></p> <p><i>Záleží pouze na jednotlivých obcích, zda uvedená opatření budou realizovat</i></p> <p><i>Nakládání s výkopovými zeminami se řídí zákonem o odpadech a příslušnými prováděcími vyhláškami.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>recyklátů ve stavbách (a možná nejen) financovaných z veřejných peněz. To by zároveň byla cesta k plnění cílů recyklace v EU a samozřejmě nesmírně ambiciózního cíle 3.4.1. Možná by se mohlo konkretizovat opatření 3.4.3.a, třeba deklarováním doporučeného kritéria:</p> <p>„Zajistit povinné používání recyklátů splňujících požadované stavební normy, jako náhrady za přírodní zdroje, v rámci stavební činnosti financované z veřejných zdrojů, pokud je to technicky a ekonomicky možné. Pro zpracování nabídek a smluv platí tato povinnost tehdy, pokud jsou recykláty dostupné na trhu a jejich cena je nižší než cena přírodních surovin (nebo je převyšuje maximálně o 20 %)?“</p> <p>Domníváme se, že toto doporučení stavebním úřadům (obce a magistráty) je jednak v souladu s českou i evropskou legislativou, ale i „zdravým rozumem“. Dokonce toto opatření je přímo vyjmenováno v Rámcové směrnici (98/2008/ES, příloha IV_ 15) i v Programu (str. 101), a jeho zavedení bude kontrolováno EU.</p> <p>Rovněž další opatření (3.4.3.b) by se mohlo konkretizovat:</p> <p>„Zamezit využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů, s výjimkou výkopových zemin a hlušin bez nebezpečných vlastností. Nedodržení tohoto zákazu budou kontrolovat stavebními úřady, ČIŽP a porušení bude sankcionováno“</p> <p>Rovněž u SDO je v jistých případech možné pracovat v režimu zpětně získané látky (ZZL) resp. výrobku z odpadu (odpadový zákon §3, odst. 6.). Centrum pro hospodaření s odpady (CEHO) nyní zpracovalo Návrh kritérií, který by umožňoval vyjmutí z režimu odpadů.</p> <p>Právě toto vyjmutí z režimu odpadu u ZZL nebo vyhnutí se stavu vzniku odpadu (to jsou vedlejší produkty), kdy se tyto látky materiálově využívají, jsou nejlepším řešením. Zároveň se totiž zamezuje vzniku odpadů a nahrazují se primární suroviny. Právě nekontaminovaná zemina (následující kapitola) je typickým vedlejším produktem.</p>	
	8.7	<p>Str. 86 – SDO</p> <p>Změnit název kapitoly: 3.4.1 Stavební a demoliční odpady a</p>	<p><i>Název kapitoly a cíl 3.4.1 v závazné části</i></p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>nekontaminované zeminy</p> <p>Přidat zásadu: c) Pro nekontaminované výkopové zeminy (k.č. 17 05 04) podpořit způsob využívání v režimu vedlejších produktů, pokud není žádná pochybnost, že se jedná o přírodní materiál. Preferovat materiálové využívání v lokalitě, která má podobné mineralogické a geologické složení.</p> <p>Přidat opatření: c) Pro nekontaminované výkopové zeminy podpořit způsob využívání v režimu vedlejších produktů ve spolupráci se stavebními úřady, obcemi a dozorovými orgány (ČIŽP, ČOI, KULK)</p> <p>Rozhodně není optimálním řešením ukládat SDO a tím spíše nekontaminovanou zeminu na skládky (pod vhodným kódem využíván), a tím formálně plnit požadavek na využívání odpadu a ne jeho odstraňování. Jediná optimální cesta je podporovat snižování množství těchto odpadů, tím, že se bude (v souladu s legislativními možnostmi) pracovat v režimu vedlejších produktů, zpětně získaných látek (ZZL) nebo výrobků. Jinak nelze v ČR vybudovat funkční recyklační společnost dle záměrů EU.</p> <p>Proto navrhujeme vložení dalšího cíle:</p> <p>Přidat opatření: d) Vytvořit optimální podmínky pro rozvoj podnikatelských subjektů, které snižují množství odpadů produkci vedlejších produktů, zpětně získaných látek (ZZL) nebo výrobků. Tohoto cíle lze dosáhnout účinnou spoluprací se stavebními úřady, obcemi a dozorovými orgány (ČIŽP, ČOI, KULK).</p> <p>Závěrem upozorňujeme na nesoulad mezi obsahem a skutečnými čísly stránek.</p> <p>Jsme si vědomi, že tento náš názor nebude jistě obsažen v POH LK, ale například v doporučených materiálech, které by měl KULK co nejdříve pro tuto problematiku zřídit na svých stránkách. Právě toto poskytování údajů obcím ve formě například:</p> <ul style="list-style-type: none"> • databází (recyklačních, konzultačních, poradenských, právních) firem • vývoje české a evropské legislativy 	<p>vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, o odpadech a je obsažen v POH ČR.</p> <p>Připomínka částečně akceptována opatření c) přidáno.</p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<ul style="list-style-type: none"> • sdílení zkušeností firem, které již postupy realizovali • diskuzní fóra a poradenské centrum pro pomoc s řešením problémů • atd. <p>by mohlo úrovní odpadového hospodářství v LK pomoci.</p>	
	8.8	<p><i>Str. 37 – 40, kapitola 2.2.4, tabulka č. 13</i></p> <p>Tabulka 13 v této kapitole popisuje předpokládaný vývoj určitých druhů odpadů. Předpokládá, že snížení množství odpadu do roku 2025 dojde pouze u odpadových toků skla a kovů (kódy: 200102, 200140, EWC), dále předpokládá neměnný tok u odpadních olejů, stavebních a demoličních odpadů a směsného komunálního odpadu. U veškerých ostatních odpadů se předpokládá nárůst od 1 - 4,2 %.</p> <p>S tímto předpokladem nelze souhlasit, je v rozporu s předpokládaným vývojem v ČR a EU i samotným navrhovaným POH. Tato predikce nerespektuje odsouhlasené POH ČR, postupnou snahu EU docílit oběhového hospodářství, hierarchii nakládání s odpady</p> <p>V kapitole 5.1.1. jsou uvedeny strategické cíle</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů 2) Přiblížení se k evropské recyklační společnosti 3) Přejít na oběhové hospodářství <p>Tyto cíle nelze splnit, pokud POH předpokládá stagnaci SKO a nárůst množství většiny odpadů. POH si tedy klade cíle, které dle predikce nelze splnit.</p> <p>Pokud predikovaná procenta srovnáme s vývojem z let 2009 -2013 - kapitola 2.3.2 Nakládání s prioritními toky odpadů, zjistíme, že neodpovídají trendu. Například u odpadů ze zdravotnické a veterinární péče:</p>	Připomínka částečně akceptována, výhled u zdravotnických odpadů upraven.

Oponent	Číslo	Připomínky						Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		Rok	2009	2010	2011	2012	2013	
		Produkce [t]	1229,52	1260,06	1100,19	1122,75	1141,66	
		<p>Predikce do roku 2025 je 3,5 % růst za rok tedy produkci 17251 v daném roce. Jelikož v roce 2013 bylo vyprodukováno méně odpadu než v roce 2009 a trend má klesající hodnotu, nevíme z jakého důvodu autor uvažuje opačně.</p> <p>Jelikož dokument využívá předpovídaných procent do dalších výpočtů. Navrhujeme tabulku a následné výpočty předělat dle platné legislativy (POH ČR, EU směrnice) a trendů z minulosti.</p>						
	8.9	<p><i>Obecné připomínky</i></p> <p>V celém dokumentu je mnohokrát použito obecných vyjádření typu: podpořit rozvoj kompostáren, uvažovat o možném rozšíření zařízení na energetické využití odpadů, podporovat přípravu na opětovné použití a recyklaci odpadů,... Bohužel ani kapitola 5 Podpora neodpovídá na otázky: kdo a hlavně jakými prostředky a nástroji bude dané záležitosti řešit. Tyto obecné věty by měly být z dokumentu vypuštěny, nebo by měla být uvedena definice podpory v kapitole i s příslušnými informacemi: kdo bude daný problém řešit, jakými prostředky a nástroji.</p>						<p><i>Ve Směrné části POH LK jsou stanoveny priority k řešení. Taktéž je zde u jednotlivých opatření uveden nositel. V příloze č. 7.3. je popsán Operační program životní prostředí, který může sloužit jako finanční zdroj pro výstavbu potřebných zařízení.</i></p> <p><i>Obecné formulace do dokumentu tohoto rozsahu patří a nelze je vypustit.</i></p> <p><i>Připomínka nebude akceptována.</i></p>
	8.10	<p><i>Formální chyby</i></p> <p>Například text z tabulky ze strany 139: ISOH, hlášení produkcia nakládání s odpady. Hlášení původců - obcí podle nových právních předpisův oblasti</p>						<p><i>K chybám došlo při převodu dokumentu do pdf.</i></p> <p><i>V aktuální verzi dokumentu, tyto překlepy nejsou. Před předáním finální verze dokumentu bude provedena závěrečná korektura.</i></p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		odpadového hospodářství. Zjišťování stavu v obcích bezohlašovací povinností na území kraje. Nevíme jestli se jedná o poslední verzi POH, nebo jestli k těmto chybám nedošlo při převodu do pdf.	
Okresní Hospodářská komora v Jablonci nad Nisou 30.7.2015	9.1	V maximální možné míře využít materiálově využitelné odpady a to jak jednotlivě vytríděné (například papír, sklo, plasty, bioodpady, tetrapaky, nebezpečné odpady) z komunálního odpadu, tak odpady vhodné k dalšímu materiálovému zpracování (bioodpady, kaly z čištění odpadních vod, stavební odpady) k získání výrobků či jejich použití po úpravě (oběhové hospodářství, zachování surovinové politiky, navrácení zdrojů do zemědělské a lesní půdy, náhrada primárních surovin).	<i>POH LK je zpracován v souladu s uvedeným požadavkem.</i>
	9.2	Pro využívání odpadů využít lokální zpracovatelská zařízení, která reflektují na technologický vývoj a vytvářejí lokální pracovní příležitosti (podpora zaměstnanosti v oblasti odpadového hospodářství v jednotlivých regionech LK).	<i>POH LK je zpracován v souladu s uvedeným požadavkem.</i>
	9.3	Lokální zpracovatelská zařízení pomáhají ke snížení dopravní zátěže při přepravě odpadů v rámci LK a umožňují LK soběstačnost ve zpracování odpadů, zároveň však nepodporují dovoz odpadů z jiných krajů.	<i>POH LK je zpracován v souladu s uvedeným požadavkem.</i>
	9.4	Podle našeho názoru nejsou nutné ani vhodné velké investice do centrálních koncových zařízení v rámci LK. Zároveň odmítáme podporu zařízení z veřejných zdrojů, která vede k destabilizaci podnikatelského prostředí a narušení rovného postavení podnikatelů. Nepodporujeme budování či posílení kapacity centrálního zařízení pro nakládání s odpady na území LK s jednoznačným dopadem	<i>Dokument je zpracován v souladu s uvedenými požadavky.</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		zvýšení dopravní zátěže, centralizaci odpadových toků a tím i dlouhodobou rezignaci na nové zpracovatelské technologie. Podporujeme volný trh pro podnikatelské subjekty v rámci jakéhokoli nakládání s odpady, kdy volný trh a legislativní pravidla vedou ke snaze využít co nejlepší technologii pro nakládání s odpady a volné podnikatelské prostředí k minimalizaci nákladů a tím i ceny pro občany, města, obce a podnikatelské subjekty jako původce odpadů.	
Krajská hygienická stanice Libereckého kraje 30.7.2015	10.1	<i>Str. 122 kapitola 4.1.4.3, opatření 4.1.4.3 - V odrážce řešící revizi nakládání s odpady dle Metodického doporučení navrhujeme, vyškrtnou SZÚ a závorku identifikující konkrétní metodické doporučení, vzhledem k tomu, že je v přípravách nové doporučení a toto metodické doporučení (ZP 36/2007) sice vypracovalo SZÚ v Praze, ale vyšlo pod hlavičkou Ministerstva životního prostředí Praha, odboru odpadů.</i> V druhé odrážce věnující se sběru ostrých a použitých injekčních stříkaček navrhujeme: - Domácí péči nahradit širším pojmem při ošetřování pacientů v domácí péči a samoléčení - Zdravotnická zařízení nahradit pojmem poskytovatelé zdravotních služeb, vzhledem k tomu, že zdravotnická zařízení jsou dle § 4 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování definována jako prostory (tj. budovy) Dále navrhujeme přidat edukaci původců odpadů a edukaci pacientů o nakládání s odpady.	Připomínka akceptována a zapracována.
Odbory Krajského	11.1	<i>Str. 76 kap.3 Závazná část</i> doplnit, zdůraznit, že cíle, zásady a opatření ZČ se vztahují na	Připomínka akceptována a zapracována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
úřadu Libereckého kraje 31.7.2015		všechny subjekty, právnické i fyzické osoby na území LK	
	11.2	<i>Str. 76 kap.3 Závazná část</i> Co budeme následně hodnotit - kromě cílů také opatření i zásady? Něco je naformulováno tak, že není zřejmé, co je tím míněno. U zásad a opatření chybí odpovědnost.	<i>V rámci pravidelného vyhodnocování plnění POH LK, budou vyhodnocovány indikátory odpadového hospodářství a plnění jednotlivých cílů odpadového hospodářství.</i> <i>Závazná část POH LK bude vyhlášena krajskou vyhláškou, která je platná pro všechny subjekty působící na území kraje.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.3	<i>Str. 76 Dílčí cíle b)</i> Zajistit účinné zapojení státní správy na všech úrovních do problematiky předcházení vzniku odpadů s cílem postupného snižování množství odpadů při výkonu státní správy. V POH kraje by mělo být "veřejné správy" - tento pojem zahrnuje také samosprávy.	<i>Dle smyslu cíle je vhodnější pojem státní správy.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.4	<i>Str. 78 Dílčí cíle h)</i> Vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce jednotlivých složek komunálních odpadů a jejímu následnému snižování na všech úrovních veřejné správy a na úrovni občanů. Není určeno pro krajskou úroveň, vhodné je pro MŽP resp. stát.	<i>Jedná se o cíl stanovený Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024. Cíl je nutno zachovat</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.5	<i>Str. 78 Dílčí cíle m)</i> Zajistit vypracování potřebných analytických podkladů a hodnotících nástrojů za účelem vyhodnocování účinnosti Programu předcházení vzniku odpadů a posouzení dosažených pokroků dílčích prevenčních cílů a opatření.	<i>Jedná se o cíl stanovený Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024. Cíl je nutno zachovat.</i> Připomínka nebude akceptována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		Vypustit. Určeno pro MŽP.	
	11.6	<i>Str. 79 Regulace a plánování</i> Podporovat technicky a osvětovými kampaněmi domácí, komunitní a obecní kompostování biologicky rozložitelných odpadů od fyzických osob. Program podpory domácího, komunitního a obecního kompostování a jeho naplňování ve spolupráci s obcemi se doporučuje zpracovat do plánů odpadového hospodářství obcí. Co to je za program, jak má vypadat? Původně zde bylo napojení na kraje.	<i>Je doporučeno obcím, aby si to svých POH, zpracovaly program podpory domácího, komunitního a obecního kompostování. Tím je zamýšleno, aby sami obce podporovali domácí kompostování u svých občanů.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.7	<i>Str. 78 Regulace a plánování</i> Podporovat technicky a osvětovými kampaněmi domácí, komunitní a obecní kompostování biologicky rozložitelných odpadů od fyzických osob. Program podpory domácího, komunitního a obecního kompostování a jeho naplňování ve spolupráci s obcemi se doporučuje zpracovat do plánů odpadového hospodářství obcí. Aby si obce nemyslely, že je podpora domácího kompostování pouze na obcích s povinností zpracovat POH	<i>Podpora domácího kompostování platí pro všechny subjekty působící na území kraje. Obcím a městům, které mají za povinnost zpracovat POH obcí se doporučuje tuto skutečnost zpracovat přímo do svých POH.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.8	<i>Str. 79 Metodická podpora a dobrovolné nástroje</i> a) Vytvářet podmínky, případně realizovat dobrovolné dohody v oblastech dotčených Programem předcházení vzniku odpadů vypustit	<i>Subjekty působící na území kraje mohou vytvářet podmínky, případně realizovat dobrovolné dohody v oblastech dotčených Programem předcházení vzniku odpadů. Není vhodné opatření vypouštět.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.9	<i>Str. 79 Metodická podpora a dobrovolné nástroje</i> b) Podporovat a zajišťovat realizaci systémů řízení v oblasti životního prostředí pro podniky. Zajistit dostatečnou informační podporu o jednotlivých systémech řízení po celou dobu účinnosti Programu předcházení vzniku odpadů.	<i>Týká se subjektů působících na území kraje a to jak výrobních subjektů, tak poradenských, které již ze své podstaty budou zainteresované firmy informovat o možných přínosech a případných dotacích v předmětné oblasti.</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<i>vypustit</i> V POH kraje by nemělo být uvedeno, kraj se systémy řízení výroby nemá nic společného, opodstatnění má v POH ČR. Spíš je na podnicích, aby si systém zavedly. V současném POH něco podobného je uvedeno jako cíl, ale nejsme schopni jej vyhodnocovat.	<i>Není vhodné opatření vypouštět.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.10	<i>Str. 79 Metodická podpora a dobrovolné nástroje</i> <i>c) Prosazovat zohledňování environmentálních aspektů se zaměřením na předcházení vzniku odpadů při zadávání zakázek z veřejného rozpočtu ...</i> doplnit používání recyklovaného papíru	Bude doplněno do směrné části.
	11.11	<i>Str. 80 – 3.2.1.2 Zásady</i> <i>Systém sběru komunálních odpadů v obci stanovuje obec s ohledem na požadavky a dostupnost technologického zpracování odpadů.</i> <i>Systém sběru stanoví v samostatné působnosti obec obecně závaznou vyhláškou.</i> Co to konkrétně znamená? Když v dosahu 100 km není zpracovatel např. plastů, co pak obec udělá? Formulace není jasná.	<i>Je zákonnou povinností obce stanovit systém sběru komunálních odpadů obecně závaznou vyhláškou. Při stanovování a doplňování systému je velmi vhodné mimo jiné vycházet také z dostupného technologického zařízení na zpracování odpadů. Např. pokud je k dispozici kvalitní dotřídovací linka na separované odpady, která může bez problémů ze směsných plastů separovat tetrapaky, pak není nutné vybavovat celé město dalším typem nádoby, ale lze využít již stávající systém a zavést společný sběr tetrapaků s plasty.</i> Připomínka nebude akceptována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	11.12	Str. 80 – 3.2.1.2 Zásady Systém sběru komunálních odpadů v obci stanovuje obec s ohledem na požadavky a dostupnost technologického zpracování odpadů. Systém sběru stanoví v samostatné působnosti obec obecně závaznou vyhláškou. Vypustit - zákonná povinnost.	Viz připomínka 11.11
	11.13	Str. 81 - 3.2.1.3 Opatření b) Důsledně kontrolovat dodržování hierarchie nakládání s odpady. vypustit - nedá prakticky kontrolovat	Opatření se týká zejména kontrolních orgánů, které by při prováděných kontrolách měli brát na zřetel také dodržování hierarchie nakládání s odpady. Připomínka částečně akceptována, z opatření bude vypuštěno slovo důsledně.
	11.14	Str. 81 - 3.2.1.3 Opatření Průběžně vyhodnocovat systém nakládání s komunálními odpady na obecní a regionální úrovni. vypustit, obce hodnotí své systémy nakládání s KO	Připomínka akceptována a zapracována.
	11.15	Str. 81 - 3.2.1.3 Opatření Průběžně vyhodnocovat systém nakládání s komunálními odpady na obecní a regionální úrovni. vypustit, viz předchozí komentář.	Připomínka akceptována a zapracována.
	11.16	Str. 83 – 3.2.3.1 zásady a) Poskytnout původcům živnostenských odpadů, tj. právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání, produkujícím komunální odpad na území obce (živnostníci, subjekty z neprůmyslové výrobní sféry, administrativy, ze služeb a obchodu) možnost zapojení do systému nakládání s komunálními odpady v obci, pokud má obec zavedený systém nakládání s komunálními odpady se zahrnutím živnostenských odpadů.	Zásady v poslední části věty upřesňuje, že obec má poskytnout původcům živnostenských odpadů možnost zapojit se do systému obce, ale pouze v případě, že je na to systém obce dostatečně přizpůsoben a disponuje odpovídajícími kapacitami. Nelze plošně zapojit do systému živnostníky, pokud na to nejsou jednotlivé systémy obcí připraveny a

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		vypustit Obec za zákona stavuje systém pro FO, ale pro podnikatele nikoliv. Podle zákona se mohou zapojit do systému pro občany na základě smlouvy s obcí.	<i>náležitě vybaveny.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.17	<i>Str. 83 – 3.2.3.2. opatření</i> <i>c) Průběžně vyhodnocovat kritéria uvedená v písmeni c) a upravovat je dle aktuálních podmínek v obci.</i> chyba - písm. b)	Připomínka akceptována a zpracována.
	11.18	<i>Str. 85 – 3.3.3 opatření</i> <i>m) Zajistit kvalitní datovou základnu o produkci biologicky rozložitelných odpadů a nakládání s nimi, včetně údajů o zařízeních ke zpracování biologicky rozložitelných odpadů.</i> Kdo zajistí kvalitní dat. základnu? Nevhodná formulace opatření	<i>Původci odpadů mají za povinnost vést přesnou a pravdivou evidenci a pravidelně zasílat roční hlášení o produkci odpadů. Oprávněné osoby zasílají hlášení o nakládání s přijatými odpady. Hlášení se zasílají přes systém ISPOP.</i> <i>Předpoklady pro kvalitní datovou základnu jsou dány zákonem.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.19	<i>Str. 87 – 3.5.2 Zásady</i> <i>f) Zpřísnit podmínky využívání nebezpečných odpadů jako technologického materiálu k technickému zabezpečení skládky.</i> Určeno pro MŽP - mělo by být uvedeno v legislativě. Vypustit.	<i>MŽP musí do budoucna podrobně specifikovat a zpřísnit podmínky využívání NO na skládkách a kraje předmětné podmínky operativně zpracují do vydávaných povolení a IPPC.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.20	<i>Str. 87 – 3.5.2 Zásady</i> <i>Snižovat množství nebezpečných odpadů ve smíšeném komunálním odpadu.</i> Jestliže to budeme následně hodnotit, pak jakým způsobem?	<i>Kraj vyhodnocuje indikátory odpadového hospodářství a plnění cílů POH LK. Plnění zásad se většinou samostatně nevyhodnocuje. Zásady a opatření jsou pouze nástroje pomoci, kterých má být stanovených cílů dosaženo.</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	11.21	Str. 85 – 3.5.3 opatření d) Zvýšit v případě potřeby počet zařízení na využívání nebezpečných odpadů a zařízení na úpravu odpadů ke snižování a odstraňování nebezpečných vlastností. vypustit - to kraj neumí	Připomínka akceptována a zpracována.
	11.22	Str. 95 – 3.10.2.2 opatření a) Realizovat informační kampaně zaměřené na možnost výskytu perzistentních organických znečišťujících látek v odpadech. Vypustit – mělo by provést MŽP	Kampaň může realizovat jakýkoliv subjekt působící na území kraje a pokud bude realizována celorepublikově, pak bude probíhat i na území Libereckého kraje. Připomínka nebude akceptována.
	11.23	Str. 95 – 3.10.2.2 opatření b) Identifikovat zdroje možných úniků perzistentních organických znečišťujících látek. Kdo a jak?	Nejdříve bude nutno zvýšit povědomí obyvatel o těchto látkách a jejich nebezpečnosti a stanovit potenciální zdroje. Následně si budou muset sami původci odpadů vyhodnotit, zda tyto odpady produkují a náležitě s nimi nakládají.
	11.24	Str. 95 – 3.10.1.3.1 Minimalizovat možné negativní účinky při nakládání s odpady s obsahem azbestu na lidské zdraví a životní prostředí. Jak budeme hodnotit?	Plnění cíle bude hodnoceno slovním popisem s odkazem na množství správně odstraněných odpadů s obsahem azbestu.
	11.25	Str. 95 – 3.10.3.2 b) Podporovat ekonomické zvýhodnění bezpečného odstraňování odpadů s obsahem azbestu. Vypustit – úroveň MŽP a jiných resortů	Iniciace a podpora tohoto opatření může být realizována jak z pozice kraje, tak z pozice dalších subjektů působících na území kraje. Připomínka nebude akceptována.
	11.26	Str. 97 – 3.11.2.3 c) Analyzovat a upravit podnikatelské prostředí v oblasti sběru a výkupu odpadů. Vypustit, není pro kraj	Připomínka akceptována a zpracována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	11.27	Str. 97 – 3.11.2.3 d) Zvýšit kontrolní činnost v oblasti výkupu kovových odpadů. Do směrné části doplnit kontrolní orgány?	Do směrné části do kap. 4.1.4.9 přidáno opatření: kontrolní činnost v oblasti výkupu kovových odpadů. Do kolonky nositel přidána kontrolní orgány. Připomínka akceptována a zapracována.
	11.28	Str. 98 – 3.12 Zásady pro vytváření sítě zařízení k nakládání s odpady Některé odstavce/věty jsou zcela zbytečné v POH kraje	Připomínka akceptována text upraven.
	11.29	Str. 99 – 3.12.2 b) Vytvořit podmínky pro dobudování celostátní sítě zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady. Netýká se kraje - vypustit	Nutno počítat s možností, že oprávněné osoby mohou případně zařízení vybudovat v Libereckém kraji. Připomínka nebude akceptována.
	11.30	Str. 99 – 3.12.2 e) Z veřejných zdrojů podporovat výstavbu zařízení, u kterých bude ekonomicky a technicky prokázána účelnost jejich provozování na regionální i celostátní úrovni, vzhledem k přiměřenosti stávající sítě zařízení a v souladu s plány odpadového hospodářství krajů a Plánem odpadového hospodářství České republiky. Kraj ani úřad nemá podklady k hodnocení ekonomiky	Bude pravděpodobně součástí vydávaných stanovisek k žádostem o dotaci. Kraj bude posuzovat pouze z dodaných podkladů, a pouze to co lze posoudit.
	11.31	Str. 100 – 3.12.3 Na základě aktuálního stavu plnění cílů plánů odpadového hospodářství krajů stanovovat potřebná zařízení pro nakládání s odpady v regionech Vypustit – úroveň MŽP	Součástí vyhodnocení plnění POH LK bude také stanovení cílů, které se nedaří plnit a následně návrh řešení. Součástí návrhu řešení bude návrh potřebných zařízení. Připomínka částečně akceptována, slovo v regionech bude nahrazeno slovem v kraji.
	11.32	Str. 100 – 3.12.4 ..., že bude zpřísněn systém udělování a odebírání souhlasu k provozu zařízení ke sběru odpadů.	Je v přípravě a částečně již bylo realizováno např. zákazem hotovostní platby apod. Souhlas k provozu uděluje krajský úřad, který bude

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		Nepatří do POH kraje, vize MŽP	<i>muset veškeré změny promítnout do udělovaných souhlasů a schvalovaných provozních řádů.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.33	<i>Str. 100 – 3.13</i> <i>Zásady pro rozhodování.....</i> Vypustit, kraje nerozhodují	<i>Souhlas s přeshraniční přepravou uděluje MŽP, ale přeshraniční přepravu realizují také subjekty, působí na území Libereckého kraje.</i> Připomínka nebude akceptována.
	11.34	<i>Str. 100 – 3.13.1</i> <i>Neohrožovat v důsledku přeshraničního pohybu odpadů lidské zdraví a životní prostředí v České republice.</i> POH je zpracován pro území LK	<i>Liberecký kraj je součástí České republiky, přičemž přímo sousedí s dalšími státy EU.</i>
	11.35	<i>Str. 104</i> <i>Směrnou část provázat se závaznou částí</i>	<i>Směrná část POH je zpracována ve stejné struktuře jako Závazná část POH.</i>
	11.36	<i>Str. 104 – 4.1.1</i> <i>Přecházení vzniku odpadů...</i> Doplnit o další oblasti – výkopové zeminy, minimalizace obalů na výrobcích	<i>Postup pro nakládání s výkopovými zeminami je stanoven zákonem.</i> <i>Do kapitoly 3.4.3 přidáno opatření:</i> <i>Pro nekontaminované výkopové zeminy podpořit způsob využívání v režimu vedlejších produktů ve spolupráci se stavebními úřady, obcemi a dozorovými orgány (ČIŽP, ČOI, KULK)</i> <i>Minimalizace obalů na výrobcích je plně v dle výrobce a dodavatele. Cíle, zásady a opatření s tím související jsou součástí závazné části kap. 3.1</i> Připomínka částečně akceptována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	11.37	Str. 106 – 4.1.1.4 Nositel Kraj, obce Veřejná správa	Připomínka akceptována a zapracována.
	11.38	Str. 107 – 4.1.2.1.1 „elektrošrot“ Nahradit pojmem elektroodpad	Připomínka akceptována a zapracována.
	11.39	Str. 107 – 4.1.2.1.2 školní/institucionální/ podnikový sběr papíru, plastů a dalších vhodných komodit Co to znamená?	Např. třídění papíru a plastů v kancelářích, případně na kulturních akcích apod.
	11.40	Str. 108 – 4.1.2.1.3 Informační vzhledem k našim zkušenostem mám návrh - přidat povinnost veřejné správy používat recyklovaný papír. Protože kdo jiný by to měl dělat, když navíc recykl je občas dražší než bílý. Jestli s tím budou mít „problém“ i úředníci, tak můžeme výrazně omezit i třídění papíru	Přidáno opatření: používání recyklovaného papíru při činnosti veřejné správy. Připomínka akceptována a zapracována.
	11.41	Str. 108 – 4.1.2.1.3 Nositel Obec Měl by přibýt i kraj	Připomínka akceptována a zapracována.
	11.42	Str. 113 – 4.1.2.5 Objemné odpady užít lépe termín "velkoobjemové", protože obsahují i jiné než 200307 + na který cíl má opatření vazbu?	Připomínka akceptována a zapracována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	11.43	<i>Str. 113 – 4.1.2.5 Objemné odpady, uliční smetky na který cíl má opatření vazbu?</i>	<i>Opatření slouží k podpoře naplnění většiny cílů týkajících se separace odpadů včetně komodit podléhajících zpětnému odběru. Sběrné dvory, které jsou součástí tohoto opatření, jsou základním prvkem odpadového hospodářství obcí a měst.</i>
	11.44	<i>Str. 114 – 4.1.3.1 Informační kampaň Zde i jinde použít pojem „informování“</i>	<i>Pojem Informační kampaň nahrazen souslovím: poskytování informací Připomínka akceptována a zpracována.</i>
	11.45	<i>Str. 115 – 4.1.3.2 Kolektivní systémy ve spolupráci s obcemi (sběrná síť) a s krajem (sdílení dat pro zefektivnění systému zpětného odběru přenosných baterií a akumulátorů) Vypustit</i>	Připomínka akceptována a zpracována.
	11.46	<i>Str. 116 – 4.1.3.3 certifikovaná autovrakoviště pro ekologickou likvidaci (revize; evidence a zveřejnění v registru míst zpětného odběru; bez nároku na úplatu pro posledního držitele, nebo vlastníka) vypustit nebo upřesnit (tj. schválená KÚ?)</i>	<i>Upraveno na: s povolením provozu od KÚ Připomínka akceptována a zpracována.</i>
	11.47	<i>Str. 120 – 4.1.4.1 - Nositel vzhledem k opatření 5. odrážka tu musí být i kraj a obce</i>	<i>Doplněno veřejná správa. Připomínka akceptována a zpracována.</i>
	11.48	<i>Str. 121 – 4.1.4.2.1 revize kapacit pro přepravu (ADR) Vypustit</i>	Připomínka akceptována a zpracována.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
EKOKOM a.s.	12.1	<i>Str. 12 kapitola 1.3.3 – zpracovatel uvádí požadavky na zvýšení třídění a recyklace papíru, plastů, skla a kovů s ohledem na cíl do r. 2020. Postup stanovení míry recyklace není správný. Nestanovuje se pro jednotlivé komodity, jak to uvádí zpracovatel POH. Přesně bude stanoven až metodikou MŽP. Zpracovatel porovnává nesrovnatelné skupiny odpadů a nakládání s nimi (vysvětleno dále u konkrétní kapitoly POH 2.4.1). Požadavky pro sklo a plasty jsou nereálné a nezohledňují současný stav.</i>	<i>Oponent správně uvádí, že postup stanovení míry recyklace bude teprve stanoven MŽP. V POH LK je v tuto chvíli předpokládána míra recyklace vztažena na jednotlivé komodity dle údajů za celou ČR. Dále je zde hodnocena úroveň sběru, která je hodnocena převážně jako nedostatečná. Údaje u jednotlivých komodit v kap. 2.4.1 byly upraveny. Připomínka částečně akceptována a zpracována.</i>
	12.2	<i>Str. 12 kapitola 1.3.3 – zpracovatel se zabývá hodnocením cílů v oblasti zpětného odběru vybraných výrobků na území LK. Zcela však opominul oblast zpětného odběru obalů.</i>	<i>Obalům je věnována stejná pozornost jako ostatním sledovaným komoditám. Podrobnost dat v analytické části odpovídá úrovni poskytnutých dat od kolektivních systémů a AOS. Dále je nutno zdůraznit, že separace odpadů je mimo jiné řešena také ve směrné části v kapitole 4.1.2.1. Dle stávajícího obalového zákona, se povinnosti jim stanovené vztahují na producenty, potažmo AOS a ne na obce. Záleží pouze na stávající AOS, případně dalších AOS pokud vzniknou, jakým způsobem budou motivovat obce, aby jim s plněním zákona pomohly. Připomínka nebude akceptována.</i>
	12.3	<i>Str. 12 kapitola 1.3.3 - je potřeba upozornit, že cíle stanovené pro zpětný odběr obalů a vybraných výrobků v POH LK, např.</i>	<i>Oponent pravděpodobně přehlédl, že na úrovni kraje je posuzována pouze úroveň sběru</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		elektrozařízení, baterie apod. nelze hodnotit na úrovni kraje (zejména pak cíle zaměřené na míru recyklace a využití), jelikož na úrovni kraje nelze stanovit množství obalů či výrobků uvedených na trh v konkrétním kraji, vůči kterým se pak stanovuje dosažená míra recyklace a využití. Přístup zpracovatele k těmto komoditám je zcela chybný. Hodnocení zvýšení úrovně zpětného odběru vybraných výrobků (elektro, baterky) není určeno na úroveň kraje, ale celé ČR.	<i>vybraných komodit, jelikož tyto údaje jsou k dispozici i na krajské úrovni. Posouzení aktuálního plnění cílů týkající se využití a recyklace těchto komodit je posuzováno ve vztahu k údajům za celou ČR a následně z nich vyplývá, že pokud neplní celá ČR, pak je nutno spolupracovat na zlepšení stavu. Z úrovně sběru v porovnání s ostatními kraji a průměrem ČR je možno odvodit zda je sběrná síť na úrovni kraje dostatečně výkonná a zda je nutno přijmout opatření k podpoře kolektivních systémů následně k posílení sběrné sítě. Připomínka nebude akceptována.</i>
	12.4	<i>Str. 12 kapitola 1.3.3 - Není zřejmé, proč zpracovatel klade důraz na vedlejší produkty živočišného původu a BRO z kuchyní a stravoven. Jedná se o specifickou skupinu odpadů, nakládání s těmito odpady je poměrně uspokojivě řešeno a POH ČR si klade za cíl snížení produkce takových odpadů.</i>	<i>Cíl POH ČR zní: Snížovat množství biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu ve směsném komunálním odpadu, které jsou původem z veřejných stravovacích zařízení (restaurace, občerstvení) a centrálních kuchyní (nemocnice, školy a další obdobná zařízení). Z cíle jasně vyplývá, že je nutno snížit množství tohoto odpadu v SKO. To lze docílit buď neprodukováním tohoto odpadu nebo posílením jeho odděleného sběru. Z tohoto důvodu je nutno těmto odpadům věnovat zvláštní pozornost jinak nebude cíl plněn. Připomínka nebude akceptována.</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	12.5	<p>Str. 12 kapitola 1.3.3 - V oblasti technické vybavenosti chybí zpracovateli dovybavení základní sběrné sítě pro sběr papíru, plastů a skla z KO. Dále není zřejmé, proč by měla být posílena výstavba stacionárních zařízení pro stavební odpady, když velká část těchto odpadů je zpracována s použitím mobilních nebo semimobilních zařízení.</p>	<p>Z tabulky 29 na straně 62 a následně z kapitoly 2.5.2 je zřejmé, že kapacita stávajících dotřídovacích linek je 14 600 t za rok a je hodnocena jako nedostatečná. Podrobné údaje o třídících linkách jsou uvedeny v příloze 7.2.2. V POH LK v kap. 2.5.4 je konstatováno: <i>Mírný problém lze identifikovat v nedostatečném pokrytí vhodnými schválenými lokalitami ke shromažďování stavebních odpadů před jejich zpracováním na mobilních drtících linkách. Mobilních zařízení na zpracování stavebních odpadů je dostatek, problém je v nedostatku lokalit, kde lze stavební odpady legálně shromažďovat před přistavením mobilní drtící linky.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>
	12.6	<p>Ve směrné části jsou uváděny záměry oprávněných osob na různá zařízení v oblasti nakládání s odpady, nejsou však nijak vyhodnoceny ve vazbě na stávající infrastrukturu a její případné změny podle prognózy produkce odpadů. Záměr na mechanicko-biologickou úpravu SKO nemá pro Liberecký kraj žádný význam, pokud toto zařízení nebude mít zajištěný a deklarovaný stabilní odbyt a využití kalorické frakce v ZEVO. Spoluspalování paliv z odpadů není možné v klasické teplárenské a elektrárenské soustavě bez dostatečného čištění spalin jako u ZEVO. Cementárny nejsou stabilním prvkem OH. Není také zřejmé, proč se má kraj soustředit na podporu</p>	<p>Ve směrné části jsou uváděny záměry oprávněných osob, které chtějí realizovat na území Libereckého kraje. Jedná se pouze o uvedení těchto záměrů, přičemž jsou přiřazeny k opatřením ve směrné části, která by jejich realizaci mohla být alespoň částečně naplňována.</p> <p>Pokud tyto záměry chtějí oprávněné osoby realizovat a splní veškeré zákonné požadavky na jejich výstavbu a zahájení provozu, není v dikci krajského, ani žádného jiného úřadu je</p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		realizace záměrů oprávněných osob, když není zřejmé, jaký konkrétní význam pro OH kraje tato zařízení mají. Kraj by měl spíše ve směrné části stanovit kritéria pro typy zařízení (včetně podmínek jejich provozu), která bude podporovat v souvislosti se zajištěním stabilní sítě zařízení pro nakládání s odpady v kraji.	<i>zakázat. Na území kraje je podporováno tržní prostředí.</i> Připomínka nebude akceptována.
	12.7	<i>Str. 13 kapitola 2.1.1 tabulka č. 1 - k čemu je uvedena informace se jménem hejtmána. Není relevantní</i>	<i>Z pohledu zpracovatele je informace považována za relevantní.</i> Připomínka nebude akceptována.
	12.8	V tab. 5 je uvedena u skupiny komunálních odpadů jiná hodnota než v tab. 20	<i>Rozdíly mezi Tabulkou 20 Produkce a nakládání s nebezpečným odpadem v letech 2009 až 2013 a tabulkou č. 5, jsou způsobeny tím, že údaje v tabulce č.5 jsou převzaty z vyhodnocení POH LK v jednotlivých ledech. Metodika vyhodnocování byla průběžně upravována, a databáze byly odstraňovány případné chyby a evidenční nedostatky. Údaje v tabulce 20 jsou vypočteny z posledních dostupných a revidovaných údajů.</i>
	12.9	<i>Kapitola 2.2.2 – tabulka č. 9 - Tab. 9 nedává smysl. U komunálních odpadů nejsou uvedeny recyklovatelné složky získané oddělených sběrem, jejichž produkce je z hlediska cílů POH LK stěžejní. Pod podskupinou 15 01 Obaly a obalové odpady jsou nesmyslně uvedeny odpady papíru, plastů, skla a kovů z komunálních odpadů. Zpracovatel nerozlišuje komunální odpad z obcí, kam se do tříděného sběru sk. 20 původem z obcí započítává i produkce odděleně sbíraných odpadů papíru, plastů, skla a kovů v podskupině 15 01, rovněž původem z obcí (některé svozové firmy kódují část tříděného sběru v obcích do podsk. 15 01). Toto pravidlo však nelze</i>	<i>Tabulka je sestavena dle platného katalogu odpadů a evidované produkce odpadů.</i> <i>Pro efektivní systém odpadového hospodářství je nutno znát celkovou produkci jednotlivých druhů odpadů a následně zpracovatelské kapacity. Zpracovatelská zařízení nerozlišují, kdo je původcem odpadů, pouze zpracovávají přijaté odpady.</i> <i>Např. Cíl POH ČR ke komunálním odpadům, který je také součástí POH LK, zní:</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>použit v případě ostatních odpadů podobných komunálním, které produkují ostatní původci odpadů vyjma obcí. Pokud původce sbírá odděleně obalový odpad, pak se jedná skutečně o obalový odpad a nikoliv o součást sk. 20 komunální odpady. To je potřeba velmi důsledně rozlišit.</p> <p>Tabulku je nutné upravit. Rozhodně doporučujeme rozdělit produkci komunálních odpadů od obcí a od ostatních původců i vzhledem k dále počítané míře recyklace.</p> <p>Stejný princip je potřeba uplatnit i u tab. 12.</p>	<p>Do roku 2020 zvýšit nejméně na 50 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností, a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností.</p> <p><i>Jak je zřejmé z konce věty, cíl nerozlišuje původce, ale hovoří o druhu odpadu jako celku. Skutečnosti popsané v připomínce jsou vysoce relevantní zejména pro AOS, která na jejich základě kalkuluje výši příspěvku obcím. POH LK se zpracovává zejména na základě zákona o odpadech. Zákon o obalech sice v určitých oblastech zákon o odpadech doplňuje, ale ani přesto není pro zpracování POH LK rozhodným podkladem.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>
	12.10	<p><i>Str. 37 – kapitola 2.2.4, tabulka č. 13 - Proč je provedena prognóza jen do r. 2020, když POH se zpracovává do r. 2025? Kromě toho je prognóza naprosto nepřehledná, je potřeba vyhodnotit vývoj podle skupin odpadů, na které jsou pak vztaženy jednotlivé cíle POH. Některé předpoklady uvedené v prognóze jsou jen nepodloženou domněnkou zpracovatele bez zohlednění trendů spotřeby a nakládání s odpady.</i></p>	<p><i>Oficiální metodika pro prognózování produkce odpadů není k dispozici. Proto byl zpracován předpokládaný výhled produkce odpadů. Výhled se týká pouze vybraných toků odpadů stanovených již při zpracování POH ČR. Výhled předpokládá meziroční pokles, případně nárůst produkce odpadů dle intenzivních a extenzivních faktorů, které odráží aktuální situaci jak v ČR, tak na území kraje. Výhled lze uplatnit i na další roky, ale</i></p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
			<i>postupem času se věrohodnost výhledu snižuje. Z textu bude vypuštěn rok 2020.</i> Připomínka částečně akceptována a zpracována.
	12.11	<p><i>Str. 46 kapitola 2.3.2.5 Tabulka č. 21 - K textu pod tabulkou 21 – většina obalových odpadů jsou kvalitní druhotné suroviny. Část z těchto odpadů není zpracovávána na dotřídňovacích linkách, ale je přímo obchodováno s obchodními firmami nebo konečnými zpracovateli. Nemusí být tedy v evidenci zařízení v LK. Dále je zde fakt, že řada odpadů se zpracovává mimo území LK.</i></p> <p>V kapitole není uvedena ani zmínka o systému zpětného odběru zajišťovaném AOS EKO-KOM, a.s., který je velmi významným finančním donátorem tříděného sběru KO pro téměř všechny obce a města v LK. Kromě toho jsou do systému zapojeny většinou i povinné osoby podle zákona o obalech, které vyrábějí balené výrobky na území LK.</p> <p>Požadujeme informace doplnit. Informace o kolektivních systémech u zpětného odběru výrobků jsou přitom uvedeny.</p>	Připomínka akceptována a údaje o AOS doplněny.
	12.12	<p><i>Str. 51 kapitola 2.4.1 - Kapitola má nevhodný nadpis, doporučujeme upravit.</i></p> <p>Výpočet uvedený v tabulce má chybnou filozofii. Nelze porovnávat celkovou produkci jednotlivých komodit ve skupině 20 (obce + ostatní původci) z tříděného sběru a dle teoretického výskytu v KO s údaji o tříděném sběru komunálních odpadů ze systému EKO-KOM, který zohledňuje pouze tříděný sběr z obcí, nikoliv u ostatních původců. Porovnat lze jedině odpady, které mají stejný</p>	Připomínka částečně akceptována a hodnoty v tabulce přepočteny dle poskytnutých údajů.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		původ, tj. z obcí nebo jen od ostatních původců. Chybně je také uvedena produkce, protože do tříděného sběru je nutné započítat obalové odpady daných komodit, které jsou původem z obcí. Dále pak není zřejmé, z jakého zdroje jsou údaje ve sloupci POPR, které se odkazují na údaje EKO-KOM, a.s. Dle evidence EKO-KOM, a.s. se v LK v r.2013 sesbíralo v obcích 9 960 t papíru, 3 053 t plastů, 4 867 t skla, 154 t nápojových kartonů a 11 033 t kovů. Celý výpočet je chybný a uvádí také chybné závěry u jednotlivých komodit. Doporučujeme přepracovat nebo vůbec neuvádět. Pokud to zůstane v závěrech analytické části, znamenalo by to, že v LK by se musela výrazně znásobit sběrná síť min. na sběr plastů a skla, čemuž však neodpovídají opatření ve směrné ani závazné části. Kromě toho by to bylo nereálné. Připomínka je zásadní.	
	12.13	<i>Str. 53 – kapitola 2.4.5 - Hodnoty uvedené v tabulce jsou neúplné. Míra využití obalových odpadů je zákonem o obalech konkrétně stanovena, nevztahuje se však na jednotlivé komodity. Tabulka je zmatečná a neodpovídá zákonu o obalech.</i> Cíle pro oblast obalů nelze hodnotit na území LK, ani jiného kraje. Cíle lze hodnotit pouze na úrovni celé ČR. Na úroveň kraje nelze stanovit množství obalů uvedených na trh a do oběhu. Text je nutné opravit! Jinak stejná filozofie platí i pro zpětný odběr výrobků s režimem zpětného odběru...	<i>Tabulka nehodnotí cíle pro Liberecký kraj. Je pouze ilustrační a ukazuje, že cíle pro recyklaci obalů jsou plněny za celou ČR. V komentáři je na základě údajů v tabulce pouze konstatováno, že z údajů o recyklaci obalů v celé ČR, lze předpokládat, že cíle budou splněny celorepublikově a tudíž i v součtu za jednotlivé kraje.</i> Připomínka nebude akceptována.
	12.14	<i>Str. 61 kapitola 2.4.6.6 - Není zřejmé, proč zpracovatel klade v POH takový důraz na skupinu odpadů – vedlejší produkty živočišného původu a BRO z kuchyní a stravoven. Produkce je vzhledem k ostatním skupinám odpadů minimální. Cílem POH ČR</i>	<i>Cíl POH ČR zní: Snižovat množství biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu ve směsném</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		je produkci těchto odpadů snižovat. Sběrnou síť není třeba zásadně posílit, spíše zajistit správný způsob nakládání s těmito odpady.	<i>komunálním odpadu, které jsou původem z veřejných stravovacích zařízení (restaurace, občerstvení) a centrálních kuchyní (nemocnice, školy a další obdobná zařízení). Z cíle jasně vyplývá, že je nutno snížit množství tohoto odpadu v SKO. To lze docílit buď neprodukováním tohoto odpadu, nebo posílením jeho odděleného sběru. Z tohoto důvodu je nutno těmto odpadům věnovat zvláštní pozornost jinak nebude cíl plněn. Připomínka nebude akceptována.</i>
	12.15	<p><i>Str. 62 kapitole 2.5 - Síť zařízení je v POH obecně nedostatečně zhodnocena. Je pouze přehledem vydaných souhlasů k provozu zařízení. Zařízení je potřeba zhodnotit z hlediska významu pro jednotlivé skupiny odpadů analyzované v POH LK. Je také potřeba jednoznačně uvést, nakolik jsou zařízení použitelná pro odpady původem z obce.</i></p> <p>V kapitole zcela chybí vyhodnocení sběrné sítě na recyklovatelné odpady z obcí, přitom sám zpracovatel poukazuje na nutnost zvýšení odděleného sběru min. papíru, plastů, skla. Sběrná síť je přitom základním zařízením v celém systému OH.</p> <p>Je nutné informace doplnit.</p>	<p><i>Kapitola je zpracována z dostupných údajů krajského úřadu a popisuje a vyhodnocuje síť stávajících zařízení na území kraje. POH LK je plánem všech subjektů působících na území kraje, taktéž provozovaná zařízení přijímají odpady bez rozdílu původce. Sběrná síť recyklovatelných odpadů je popsána do úrovně sběrných dvorů a dotřídovacích linek. Vyhodnocení sítě na úroveň jednotlivých sběrných nádob není předmětem zpracování krajského POH. Vyhodnocení sítě sběrných nádob si provedou obce při zpracovávání vlastních POH obcí.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	12.16	<i>Str. 64 kapitola 2.5.2 - U třídících linek je vhodné odhadnout, jak velkou kapacitu bude třeba doplnit vzhledem k očekávané produkci recyklovatelných odpadů od obcí a od ostatních původců.</i>	Připomínka akceptována a zapracována.
	12.17	<i>Str. 65,66 kapitola 2.5.3 a 2.5.4 - Kap. 2.5.3 má nevhodný název, není zřejmé, o jaká zařízení pro které skupiny odpadů se jedná. To samé platí pro kap.2.5.4. Je vhodné rozdělit zařízení podle skupin odpadů, pro které mají zařízení význam.</i>	<i>Zařízení jsou rozděleny dle souhlasů vydávaných krajským úřadem (dle způsobu nakládání s odpady). Podrobné údaje o zařízeních jsou uvedeny v příloze 7.2.</i> Připomínka nebude akceptována.
	12.18	<i>Str. 67 kapitola 2.5.5 - V kap. není posouzena kapacita kompostáren. Není také zřejmé, zda jsou v přehledu zohledněny i projekty z posledních výzev SFŽP (OPŽP), které byly zaměřeny právě na podporu výstavby kompostáren.</i>	<i>Kapacita kompostáren je uvedena v příloze 7.2.5 a kompostárny jsou následně zobrazeny na situační mapce na straně 68. V rámci vyhodnocení bylo konstatováno: Kompostárny jsou nerovnoměrně rozmístěny po kraji a vzhledem k nákladům na odvoz bioodpadů je velmi problematické je optimálně využít. Do budoucna bude vhodné celou síť optimalizovat a podpořit zejména rozvoj kompostáren, které bude mít možnost využívat více obcí v dané lokalitě. V seznamu jsou uvedeny pouze ty kompostárny, o kterých jsou k dispozici údaje potvrzující jejich zahájení provozu v roce 2015.</i> Připomínka nebude akceptována.
	12.19	<i>Str. 75 kapitola 2.6 - V sumarizaci doporučujeme odstranit chybné závěry (míra recyklace komodit KO, využití stavebních odpadů apod.), nehodnotit úroveň systémů zpětného odběru. U stavebních odpadů je potřeba vzít v úvahu význam mobilních zařízení a také</i>	Připomínka částečně akceptována a zapracována - viz předchozí relevantní připomínky.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		zpracování odpadů mimo území LK. Stacionární zařízení nejsou zásadní.	
	12.20	<i>Závazná část - pouze kopíruje POH ČR bez ohledu na možnosti plnění cílů ze strany LK (chybí příslušné komentáře, příp. doplňkové cíle pro LK, které zohledňují aktivity LK). Závazná část je velmi obecná. Není také zřejmé, jak bude LK cíle plnit, zejména pak u cílů, které nejsou na úrovni kraje hodnotitelné a plnitelné.</i>	<i>Závazná část je v souladu se závaznou částí POH ČR. Závazná část POH ČR byla vyhlášena Nařízením vlády č. 352/2014 ze dne 22. prosince 2014 o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024. Cíle v ní stanovené platí pro všechny subjekty působící na území ČR. Liberecký kraj si neplánuje stanovovat další cíle nad rámec stanovený POH ČR. Připomínka nebude akceptována.</i>
	12.21	<i>SČ kapitola 4.1.1.1 - není zřejmé, proč se má podpořit projekt pro 1 podnik. Co je smyslem takového opatření?</i>	<i>Jedná se o pilotní projekt, který má ukázat, že předcházení vzniku odpadů není pouze fráze, ale lze ho reálně dosáhnout.</i>
	12.22	<i>SČ kapitola 4.1.1.3 - jaký význam má uvedení záměru KS Elektrowin? Jak se tím bude konkrétně plnit opatření, jak to zpracovatel vyhodnotil?</i>	<i>V kolonce Záměry jsou uvedeny známé záměry subjektů působících na území, které souvisí s předmětným opatřením a mohou napomoci s jeho naplňováním. Připomínka nebude akceptována.</i>
	12.23	<i>SČ kapitola 4.1.1.4 – co to je zelená obec/úřad/služba/firma? Zřejmě se jedná o projekt realizovaný zpracovatelem. Zpracovatel ale zcela opomíjí existenci celé řady projektů v ČR, které podporují ekologické chování úřadů, podniků apod.</i>	<i>Jedná se o projekty realizované různými úřady a subjekty, které podporují ekologické chování úřadů, případně podniků, které mohou sloužit jako vzor pro další obce a podniky, které se rozhodnou zlepšit své ekologické chování a přijmout potřebná opatření a směrnice. Připomínka nebude akceptována.</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
	12.24	<p><i>SČ kapitola 4.1.2.1, Opatření 4.1.2.1.1</i></p> <p>Opatření na poskytnutí nádob do individuální zástavby spojené s motivační slevou je nereálné. Takové systémy se dají použít jen doplňkově v malých obcích s RD. Ve městě s převahou obyvatel v bytových domech by to byla diskriminace jedné skupiny obyvatel vůči druhé. Kromě toho účinnost motivačních programů je velmi sporná. Nedoporučujeme toto opatření dávat do POH. Stejně tak opatření na monitorování stavu zaplněnosti nádob apod. To je věcí konkrétní realizace OH v jednotlivých obcích.</p>	<p><i>Směrná část doporučuje možnosti jak zlepšit aktuální stav a podpořit plnění cílů stanovených v závazné části. Jednotlivá dílčí opatření mohou obce převzít a zapracovat do svých systémů odpadového hospodářství. Připomínka nebude akceptována.</i></p>
	12.25	<p><i>SČ kapitola 4.1.2.1, Opatření 4.1.2.1.2 - Pytlový sběr s identifikací nelze doporučit jako systémové opatření. Je to pouze doplněk, který se dá použít jen velmi omezeně. Do POH nepatří.</i></p> <p>Umožnit výkup ve sběrných dvorech se doporučuje pouze ve sběrných dvorech zřízených městem, nebo dvorech, které jsou vyhláškou zahrnuty do systému nakládání s KO ve městě. Proč je zvolen ukazatel 8 tis. obyvatel/výkupna? Klasické výkupny jsou nevhodný a nestabilní prvek v OH obcí. Nedoporučujeme do POH.</p> <p>U školních sběrů je nutné podchytit dostatečnou evidenci a kontrolu a jejich zapojení do systému nakládání s KO ve městě.</p> <p>Pokud má kraj podpořit výstavbu třídících linek, pak je nutné udělat vyhodnocení jejich stávající kapacity min. s ohledem na obce, což zpracovatel v POH neudělal.</p> <p>Zpracovatel v AČ POH upozornil na nutnost posílení odděleného sběru papíru, plastů, skla. Takovou zásadní věc ale ve směrné části</p>	<p><i>Název opatření je Doplňkové sběrné systémy a dotřídění. Pytlový sběr jako doplněk systému je možný a vhodný.</i></p> <p><i>Ukazatel 8 000 obyvatel byl zvolen jako optimální vzhledem k navýšení provozních nákladů. Klasické výkupny mající souhlas krajského úřadu, jsou provozovány v souladu se zákonem a jsou součástí odpadového hospodářství obcí a měst. V případě, že výkupna bude přímo součástí sběrného dvora, lze předpokládat, že občané budou využívat spíše ji, jelikož zde budou moct odevzdat veškeré odpady, nejen papír, případně kovy. Kapacita třídících linek, viz připomínka 12.5.</i></p> <p><i>Posílení systému sběrných nádob je uvedeno v opatření 4.1.2.1.1.</i></p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		vůbec neřeší! Proč jsou uvedeny konkrétní záměry na výstavbu zařízení? Jakou mají vazbu na POH LK a plnění jeho cílů? Zpracovatel kapacity nehodnotil. K čemu bude překládací stanice, když o překládacích stanicích není v POH zmínka. Uvádět záměry bez konkrétního zhodnocení jejich významu pro OH LK nemá smysl.	Záměry – viz připomínka 12.6. Připomínka nebude akceptována.
	12.26	<i>SC kapitola 4.1.2.1.3 – Opatření 4.1.2.1.3 - Systém ekonomické motivace obyvatel nespočívá ve slevách uvedených ve vyhlášce obce – příklady jsou nevhodné a slevy jsou jen sociální, nikoliv motivační. Opatření nesouvisí s plněním cílů POH.</i> Opatření by měla být směřována na posílení spolupráce s AOS (sdílení nákladů na tříděný sběr), dlouhodobé a koordinované vzdělávací a informační kampaně. Doporučujeme celé opatření přeformulovat.	<i>Opatření upraveno na:</i> • podporovat systémy ekonomické motivace obyvatel a fyzických a právnických osob zaměřené na snížení produkce smíšeného komunálního odpadu, • při stanovení způsobu a výše úhrady zohlednit sociální hlediska - možnost slev např. početné rodiny, samozivitelky, občané nad 70 let, občané v odlehlých místech, Činnosti popsané v připomínce jsou v opatření 4.1.2.1.3 uvedeny. Připomínka částečně akceptována a zpracována.
	12.27	<i>SC kapitola 4.1.2.2.1 – opatření b) a c) - nejsou reálná a nemají žádný zásadní význam pro plnění POH LK. Převážná část SKO do zahraničí za účelem jejich využití je v rozporu s POH ČR. Využití lehké kalorické frakce vyrobené z SKO v elektrárenských a teplárenských provozech je nerealizovatelné – spoluspalování odpadů (včetně paliv vyrobených z odpadů) je možné jen při dodržení limitů na ochranu ŽP a zejména ovzduší, tj. čištění spalin</i>	<i>Jedná se o možnosti řešení stávajícího stavu. Jelikož v současné době se zatím neuvažuje s navýšením kapacity ZEVO Termizo, je nutno mít na zřeteli i další možnosti k řešení.</i> Záměry viz připomínka 12.6.

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		jako u ZEVO. Současné energetické provozy takové čištění nemají a dle veřejných vyjádření největších provozovatelů takových zařízení v ČR mít ani nebudou. Spoluspalování odpadů nebo paliv z nich vyrobených není vhodnou alternativou pro řešení OH LK. Spíše by přidělalo v úvahu využití SKO v ZEVO v jiných krajích, pokud budou vybudována nebo pak opatření uvedené v bodu a). Není zřejmé, proč zpracovatel uvádí do POH záměry b) a c). U záměru c) není vůbec jasné, jak bude zajištěno stabilní a dlouhodobé využití vhodných frakcí zejména pro obce. Záměr nijak neřeší zajištění energetického využití SKO.	Připomínka nebude akceptována.
	12.28	SČ kapitola 4.1.2.2.2 - Není jasné, k čemu je uvedeno opatření k zajištění skládkování. V POH LK se konstatovalo, že kapacita skládek je dostatečná a další není třeba budovat. Opatření nic neřeší.	<i>I přes realizaci všech navržených opatření musí být k dispozici dostatečná kapacita skládek, jak pro skládkování SKO do roku 2024, tak pro případné řešení krizových stavů. Nesmí nastat situace, že např. v případě rozsáhlých povodní nebude kam odpady uložit.</i> Připomínka nebude akceptována.
	12.29	SČ kapitola 4.1.2.3 - Zapojení živnostníků je velmi problematické. Bude řešeno novým zákonem o odpadech. Konkrétní opatření k zapojení a zejména zpoplatnění živnostníků není vhodné do POH uvádět.	<i>Opatření se týká zejména možnosti dle stávajícího zákona s výhledem na rozšíření systému po přijetí nového zákona. Zpoplatnění se týká těch právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání, kteří se do systému obce dobrovolně zapojí na základě uzavřené smlouvy.</i> Připomínka nebude akceptována.
	12.30	SČ kapitola 4.1.2.4.1 - Sběr bioodpadů do biodegradovatelných sáčků nelze doporučit. Sáčky většinou nedegradují a na kompostárnách způsobují technické problémy při zakládání a	<i>Opatření uvádí možnosti obcí, při plnění jejich zákonné povinnosti, sběru BRO. Každá obec si v souladu s popsány mi možnostmi stanovuje</i>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		<p>překopávání kompostů.</p> <p>Celá koncepce sběru BRO je naprosto nedostatečná. Použití VOK nelze většinově doporučit, každá obec vychází z místních podmínek. Je potřeba ale pospat obecná pravidla pro velikostní skupiny obcí nebo druhy zástavby</p>	<p><i>systém svozu samostatně dle svých specifických podmínek a zvyklostí.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>
	12.31	<p><i>SČ kapitola 4.1.2.4.2 - Proč se má hodnotit bilance využití kompostu a digestátu na katastru obce? K čemu bude sloužit Sdružení pro BRO v LK? POH přitom nemá vyhodnocenou kapacitu stávajících nebo plánovaných zařízení, ani potenciál sběru BRO v obcích. Opět chybí návrh celkového koncepčního řešení.</i></p>	<p><i>Bilance má za úkol vyhodnotit možnosti obce k využití kompostu, případně digestátu. Kompost je cenná surovina, kterou je nutno v maximální možné míře vracet zpět do půdy a ne se jí zbavovat např. při rekultivacích, nebo neefektivních terénních úpravách. Sdružení – jedná se o společný záměr několika obcí a oprávněné osoby. Záměry – viz připomínka 12.6.</i></p> <p>Připomínka nebude akceptována.</p>
	12.32	<p><i>SČ kapitola 4.1.2.5 - Sběr objemných odpadů musí vycházet z lokálních podmínek obce. Rozhodně nelze plošně doporučovat použití VOK, jejich provoz je velmi drahý a obsluha poměrně problematická. Koncepce je nedostatečná. Pro malé obce do 500 obyvatel je vhodné zakládat stabilní sběrná místa nebo využívat sběrné dvory ve větších okolních obcích. Obce nad 1-2 tis obyvatel vybavit sběrnými dvory podle §14 zákona o odpadech.</i></p> <p>Jinak upozorňujeme, že podnikající osoby nebo občané jiných obcí mohou na základě smlouvy s obcí využít sběrný dvůr, který musí být ale zařízením podle zákona o odpadech. Sběrná místa zřízená obcí takto využít nelze.</p>	<p>Připomínka částečně akceptována a opatření doplněno.</p>

Oponent	Číslo	Připomínky	Komentář a návrh na vypořádání připomínky
		V celé kapitole chybí zásadní požadavek na důsledné třídění a využívání objemných odpadů. Doporučujeme přepracovat.	
	12.33	<i>SČ kapitola 4.1.3, opatření 4.1.3.1</i> - Většina uvedených opatření je věcí kolektivních systémů a povinných osob. Není vhodné je dávat jako součást POH. V kraji se může maximálně podpořit spolupráce obcí a povinných osob (KS) a zapojení obcí do systému zpětného odběru. To samé platí i u ostatních výrobků s ukončenou životností (baterie, autovraky, pneumatiky). Zcela chybí opatření v oblasti obalů a obalových odpadů. I zde je nutné podporovat spolupráci obcí s AOS, neboť povinné osoby ze zákona o obalech se prostřednictvím AOS výrazně podílejí na utváření systému tříděného sběru a recyklace KO a také významně kryjí náklady s tímto systémem spojené. Požadujeme kapitolu přepracovat a doplnit.	<i>Spolupráce kolektivních systémů a obcí je nezbytným předpokladem pro plnění cílů stanovených v POH LK. Sběr obalů není povinností obcí. Obce třídí a sbírají separované komodity, jejichž součástí jsou také obalové odpady. Separace těchto komodit je popsána v kap. 4.1.2.1. u těchto opatření bude AOS uvedena v kolonce Podpora, jelikož nemůže být nositelem.</i>